

Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa

**Instrumenty wsparcia finansowego
realizowane przez ARiMR
2004 - 2006**

Informator dla beneficjentów

WARSZAWA

LISTOPAD 2004

SPIS TREŚCI

SEKTOROWY PROGRAM OPERACYJNY <i>RESTRUKTURYZACJA I MODERNIZACJA SEKTORA ŻYWNOŚCIOWEGO ORAZ ROZWÓJ OBSZARÓW WIEJSKICH</i>	5
Inwestycje w gospodarstwach rolnych.....	5
Ułatwianie startu młodym rolnikom	9
Poprawa przetwórstwa i marketingu artykułów rolnych	10
Przywracanie potencjału produkcji leśnej zniszczonego naturalną katastrofą i/lub pożarem oraz wprowadzenie odpowiednich instrumentów zapobiegawczych.....	12
Różnicowanie działalności rolniczej i zbliżonej do rolnictwa w celu zapewnienia	
Różnorodności działań lub alternatywnych źródeł dochodów.....	15
Rozwój i ulepszanie infrastruktury technicznej związanej z rolnictwem.....	17
PLAN ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH	20
Renty strukturalne	20
Wspieranie gospodarstw niskotowarowych	22
Wspieranie działalności rolniczej na obszarach o niekorzystnych warunkach	
gospodarowania (ONW)	23
Wspieranie przedsięwzięć rolno-środowiskowych i poprawy dobrostanu zwierząt... ..	25
Zalesianie gruntów rolnych.....	27
Dostosowanie gospodarstw rolnych do standardów unii europejskiej	28
Grupy producentów rolnych.....	30
PŁATNOŚCI BEZPOŚREDNIE DO GRUNTÓW ROLNYCH	32
WSPÓLNA ORGANIZACJA RYNKÓW OWOCÓW I WARZYW	34
INSTRUMENTY POMOCY KRAJOWEJ	37
SEKTOROWY PROGRAM OPERACYJNY <i>RYBOŁÓWSTWO I PRZETWÓRSTWO RYB 2004-2006</i>	43
Złomowanie statków rybackich	43
Przeniesienie statków do krajów trzecich lub zmiana ich przeznaczenia	44
Wspólne przedsięwzięcia	46

Budowa nowych statków rybackich	47
Modernizacja istniejących statków rybackich.....	48
Wycofanie (bez pomocy publicznej) związane z odnową.....	49
Ochrona i rozwój zasobów wodnych	50
Chów i hodowla ryb	51
Rybacka infrastruktura portowa	53
Przetwórstwo i rynek rybny.....	54
Rybołówstwo śródlądowe	56
Rybołówstwo przybrzeżne	59
Działania społeczno - ekonomiczne	60
Znajdowanie oraz promowanie nowych rynków zbytu na produkty rybne	62
Działania organizacji obrotu rynkowego	65
Czasowe zawieszenie działalności i inne rekompensaty finansowe.....	68
Działania innowacyjne i inne.....	70

Opracowano w Departamencie Analiz Działalności i Rozwoju ARiMR

SEKTOROWY PROGRAM OPERACYJNY
RESTRUKTURYZACJA I MODERNIZACJA SEKTORA
ŻYWNOŚCIOWEGO ORAZ ROZWÓJ OBSZARÓW WIEJSKICH

Pomoc jest realizowana w formie zwrotu części poniesionych przez rolnika kosztów kwalifikowanych do wysokości określonej w umowie, lub w postaci premii.

Koszty kwalifikowalne – koszty podlegające częściowemu zwrotowi – są różne dla poszczególnych przedsięwzięć i zostały zamieszczone przy opisie każdego działania.

Za gospodarstwo rolne uważa się grunty rolne wraz z gruntami leśnymi, budynkami lub ich częściami, urządzeniami i inwentarzem, jeżeli stanowią lub mogą stanowić zorganizowaną całość gospodarczą, oraz prawami związanymi z prowadzeniem gospodarstwa rolnego, o obszarze nie mniejszym niż 1ha użytków rolnych.

Działanie

INWESTYCJE W GOSPODARSTWACH ROLNYCH

Kto może ubiegać się o wsparcie?

Osoby fizyczne – obywatele państw członkowskich Unii Europejskiej, prowadzący na terenie Polski działalność rolniczą jako posiadacze samoistni lub zależni gospodarstw rolnych, bądź produkcję w działach specjalnych produkcji rolnej.

Osoby prawne – podmioty zarejestrowane w Rejestrze Przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym, które zgodnie z wpisem do ww. rejestru prowadzą działalność rolniczą lub produkcję w działach specjalnych produkcji rolnej w granicach Polski w oparciu o nieruchomości będące w posiadaniu samoistnym lub zależnym.

Na co może być przeznaczone wsparcie?

Wsparcie może być przeznaczone na:

- budowę, remont połączony z modernizacją budynków lub budowli służących do produkcji rolnej oraz do przechowywania i magazynowania produktów rolnych wraz z zakupem i montażem instalacji technicznej i wyposażenia,
- zakup lub instalację maszyn, urządzeń, wyposażenia lub narzędzi do produkcji rolnej, przechowywania, magazynowania, przygotowania produktów rolnych do sprzedaży, w tym: sprzętu do uprawy, pielęgnacji, ochrony i nawożenia oraz zbioru roślin, ciągników rolniczych, maszyn lub urządzeń do przygotowania, przechowywania, czyszczenia, sortowania, kalibrowania, konfekcjonowania produktów rolnych, maszyn lub urządzeń do przygotowywania, lub składowania pasz, maszyn lub urządzeń do pojenia lub zadawania pasz, urządzeń do pozyskiwania lub przechowywania mleka, urządzeń do usuwania lub składowania odchodów zwierzęcych oraz urządzeń niezbędnych do utrzymania czystości i higieny produkcji,
- zakup gruntów rolnych, w części stanowiącej nie więcej niż 10 % kosztów kwalifikowalnych projektu,
- zakup budynków lub budowli, o ile zakup ten jest ściśle związany z celami projektu, w części stanowiącej nie więcej niż 50% kosztów kwalifikowalnych projektu,
- zakładanie sadów lub plantacji wieloletnich, obejmujące wyłącznie zakup kwalifikowanego materiału roślinnego, wyposażenia tj. konstrukcji do podtrzymywania roślin oraz folii lub agrowłókniny do ściółkowania oraz koszty grodzenia nowozakładanych sadów lub plantacji,
- wyposażenie pastwisk: grodzenia, budowy wiat dla zwierząt, zakup i instalację urządzeń do pojenia zwierząt oraz budowy ujęć wody lub jej doprowadzania,
- zakup zwierząt hodowlanych (stada podstawowego) – zwierząt należących do gatunków gospodarskich, osobników hodowlanych w rozumieniu Ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 roku *o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich* (Dz.U. z 2002 r. Nr 207 poz.1762 z późn. zm.),
- budowę, zakup i instalację urządzeń do nawadniania upraw,
- budowę, zakup i instalację urządzeń służących ochronie środowiska (dotyczy projektów w zakresie składowania odchodów zwierzęcych, odpadów, mycia i czyszczenia sprzętu) poprawie warunków utrzymania zwierząt i podniesieniu standardów higienicznych produkcji rolnej.

Jaka jest forma i wysokość wsparcia?

Pomoc finansowa udzielana jest w formie refundacji (zwrotu) części poniesionych przez Wnioskodawcę kosztów projektu.

Maksymalny poziom pomocy finansowej wynosi:

- 50% kosztów kwalifikowalnych projektu, lub
- 55% kosztów kwalifikowalnych projektu, jeśli beneficjent pomocy jest młodym rolnikiem, lub
- 60% kosztów kwalifikowalnych projektu, jeśli gospodarstwo położone jest na obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania, zdefiniowanych w Planie Rozwoju Obszarów Wiejskich, lub
- 65% kosztów kwalifikowalnych projektu, jeśli gospodarstwo położone jest na obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania i Wnioskodawca jest młodym rolnikiem.

Jeden beneficjent może otrzymać pomoc w wysokości nie wyższej niż **300 000 zł** w okresie realizacji Programu. W przypadku projektów realizowanych w gospodarstwie stanowiącym współwłasność dwóch lub więcej osób, pomoc w okresie realizacji Programu może być przyznana jednemu lub więcej współwłaścicielom w łącznej wysokości nie przekraczającej 300 000 zł.

W ramach działania **Inwestycje w gospodarstwach rolnych za młodego rolnika** uznaje się osobę fizyczną, która spełnia dwa następujące warunki:

- rozpoczęła po raz pierwszy samodzielne prowadzenie gospodarstwa rolnego nie dawniej niż w ciągu ostatnich 5 lat przed datą przyznania pomocy w ramach Działania,
- w chwili, gdy po raz pierwszy rozpoczęła samodzielne prowadzenie gospodarstwa, nie przekroczyła wieku 40 lat.

Pomoc nie może być przyznana na realizację projektów kwalifikujących się do finansowania w ramach Planu Rozwoju Obszarów Wiejskich, działanie „Dostosowanie gospodarstw rolnych do standardów Unii Europejskiej” dotyczących:

- wyposażenia gospodarstw rolnych w urządzenia do przechowywania nawozów naturalnych,
- dostosowania ferm kur niosek,
- dostosowania gospodarstw produkujących mleko do standardu UE pod względem zdrowia publicznego.

Jakie są warunki uzyskania wsparcia?

- **Gospodarstwo, którego dotyczy projekt, jest prowadzone przez osobę o odpowiednich kwalifikacjach zawodowych.**
- **Gospodarstwo, którego dotyczy projekt, spełnia kryterium żywotności ekonomicznej lub osiągnie żywotność ekonomiczną po zakończeniu realizacji projektu.**

Żywotność ekonomiczną definiuje się na podstawie wielkości ekonomicznej danego gospodarstwa, określonej jako suma nadwyżek bezpośrednich wszystkich działalności rolniczych prowadzonych w tym gospodarstwie. Nadwyżki bezpośrednie oblicza się na podstawie wskaźników Standardowych Nadwyżek Bezpośrednich (Standard Gross Margines – SGM) wyznaczonych dla poszczególnych rodzajów produkcji rolniczej i regionów.

Beneficjent może także udokumentować spełnienie kryterium żywotności ekonomicznej przedstawiając wyliczenie wielkości ekonomicznej gospodarstwa na podstawie faktycznych danych z gospodarstwa w przypadku, gdy:

- prowadzi ono produkcję, dla której nie określono wskaźnika SGM, lub
- w wyniku agregacji danych dla danego rodzaju działalności, wartość nadwyżki bezpośredniej liczonej przy pomocy wskaźników SGM jest niższa od wartości nadwyżki bezpośredniej liczonej na podstawie faktycznych danych z gospodarstwa.

Wielkość ekonomiczna określana jest w ESU (European Size Unit). Wartość 1 ESU odpowiada nadwyżce równej 1200 euro. Gospodarstwem żywotnym pod względem ekonomicznym jest gospodarstwo o wielkości ekonomicznej równoważnej co najmniej 4 ESU.

O ile gospodarstwo nie spełnia kryterium żywotności ekonomicznej w chwili składania wniosku o dofinansowanie projektu, beneficjent zobowiązany jest przedstawić plan przedsięwzięcia określający docelowy (po realizacji projektu) profil i skalę produkcji, przy czym planowana łączna nadwyżka bezpośrednia musi osiągnąć wymagany poziom 4 ESU.

- **Gospodarstwo, którego dotyczy projekt, stosownie do rodzaju prowadzonej produkcji, spełnia minimalne standardy w zakresie higieny, ochrony środowiska i warunków utrzymania zwierząt.**

Gospodarstwa objęte pomocą, w chwili składania końcowego wniosku o refundację, muszą być w pełni dostosowane do dotyczących je przepisów określających

wymagania w zakresie higieny, ochrony środowiska i warunków utrzymania zwierząt, nawet tych, których termin wejścia w życie nastąpi później niż planowany termin zakończenia realizacji projektu.

- **Wsparcie finansowe nie może być przeznaczony na projekt, który spowoduje wzrost produkcji, dla której brak normalnego zbytu rynkowego.**

Działanie

UŁATWIANIE STARTU MŁODYM ROLNIKOM

Kto może ubiegać się o wsparcie?

Osoby fizyczne – obywatele państw członkowskich Unii Europejskiej będący właścicielami gospodarstw rolnych położonych na terenie Polski lub dzierżawcami gospodarstw rolnych należących do Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa

Jaka jest forma i wysokość wsparcia?

Pomoc finansowa w postaci **premi** w wysokości **50 000 zł** wypłacana będzie jednorazowo osobie, która po raz pierwszy podejmuje prowadzenie gospodarstwa.

Jakie są warunki uzyskania wsparcia?

- Wnioskodawca musi być pełnoletni i w chwili podejmowania przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa decyzji o udzieleniu pomocy (tj. w dniu podpisania umowy o dofinansowaniu projektu) nie przekroczył 40 roku życia.
- Wnioskodawca po raz pierwszy podjął prowadzenie gospodarstwa rolnego. Za osobę, która po raz pierwszy podjęła prowadzenie gospodarstwa rolnego uważa się osobę, która:
  - po raz pierwszy stała się posiadaczem samoistnym lub zależnym gospodarstwa rolnego, nie wcześniej niż 12 miesięcy przed podjęciem przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa decyzji o udzieleniu pomocy; lub
  - była posiadaczem gospodarstwa rolnego dłużej niż 12 miesięcy przed podjęciem przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa decyzji o udzieleniu pomocy, lecz w tym okresie faktycznie prowadziła gospodarstwo nie dłużej niż 12 miesięcy.

- Wnioskodawca musi być ubezpieczony na podstawie Ustawy z dnia 20 grudnia 1990 roku *o ubezpieczeniu społecznym rolników* (Dz.U. z 1998r., Nr 7, poz.25, z późn.zm.) jako prowadzący gospodarstwo rolne.
- Wnioskodawca musi legitymować się odpowiednimi kwalifikacjami zawodowymi.

W przypadku, gdy wnioskodawca nie spełnia wymogów związanych z kwalifikacjami zawodowymi, pomoc może być przyznana pod warunkiem, że wnioskodawca uzupełni swe wykształcenie w czasie nie dłuższym niż 5 lat od chwili podjęcia prowadzenia gospodarstwa.

Gospodarstwo młodego rolnika musi spełniać wymóg żywotności ekonomicznej lub wnioskodawca musi wykazać, że kryterium to zostanie spełnione nie później niż po 5 latach od rozpoczęcia przez niego prowadzenia tego gospodarstwa.

Gospodarstwo młodego rolnika musi, stosownie do rodzaju prowadzonej produkcji, spełniać minimalne standardy w zakresie ochrony środowiska, higieny i warunków utrzymania zwierząt w chwili, gdy rolnik ubiega się o pomoc lub spełnić je nie później niż po 5 latach od rozpoczęcia prowadzenia tego gospodarstwa przez beneficjenta.

Działanie

POPRAWA PRZETWÓRSTWA I MARKETINGU ARTYKUŁÓW ROLNYCH

Kto może ubiegać się o wsparcie?

Osoby fizyczne lub prawne, których statutowym przedmiotem działalności jest przetwórstwo artykułów rolnych (w sektorach, które są wymienione w Uzupelnieniu Sektorowego Programu Operacyjnego), pakowanie jaj, usługowe zamrażanie wraz z przechowywaniem artykułów rolnych lub handel hurtowy artykułami rolnymi.

W przypadku podmiotów prowadzących działalność w sektorach innych niż wspierane, pomoc będzie mogło dotyczyć wyłącznie realizacji projektów służących ochronie środowiska.

Na co może być przeznaczone wsparcie?

Wsparcie może być przeznaczone na:

A. budowę lub modernizację zakładów produkcyjnych lub infrastruktury handlu hurtowego artykułami rolnymi, poprzez:

- budowę lub remont połączon z modernizacją budynków lub budowli (wraz z infrastrukturą techniczną): produkcyjnych, magazynowych, kontroli laboratoryjnej, socjalnych lub do prowadzenia handlu hurtowego,
- zakup lub instalację maszyn lub urządzeń do magazynowania lub przygotowania artykułów rolnych do przetwarzania, zapewniających jakość i bezpieczeństwo żywności,
- zakup lub instalację maszyn lub urządzeń do przetwarzania artykułów rolnych,
- zakup lub instalację maszyn lub urządzeń do magazynowania produktów lub półproduktów oraz ich przygotowania do sprzedaży,
- zakup lub instalację aparatury pomiarowej, kontrolnej oraz sprzętu do sterowania procesem produkcji lub magazynowania, w tym oprogramowania,
- zakup środków transportu niezbędnych dla sprawnego przebiegu procesu technologicznego lub gospodarki magazynowej w zakładzie,
- zakup specjalistycznych środków transportu związanych z dostawą surowca lub zbytem produktów, zapewniających spełnienie warunków bezpieczeństwa żywności lub dobrostanu zwierząt,

B. inwestycje dotyczące ochrony środowiska, poprzez:

- budowę lub modernizację oczyszczalni ścieków wraz z siecią kanalizacyjną,
- budowę lub modernizację kotłowni.

Jaka jest forma i wysokość wsparcia?

Pomoc finansowa udzielana jest w formie refundacji (zwrotu) części poniesionych przez Wnioskodawcę kosztów projektu.

Maksymalny poziom pomocy finansowej może wynosić do 50% łącznych kosztów kwalifikowalnych, jednak nie więcej niż 20 000 000 PLN na jeden podmiot w okresie trwania programu. Ponadto wielkość pomocy finansowej na realizację jednego projektu, nie może być niższa niż 100 000 PLN.

Jakie są warunki uzyskania wsparcia?

- Pomoc dotyczy projektów związanych z przetwórstwem i marketingiem artykułów rolnych objętych załącznikiem I do TWE, z wyłączeniem artykułów rybnych, leśnych i artykułów rolnych pochodzących z krajów trzecich. W sektorze przetwórstwa owoców i warzyw dopuszcza się wsparcie zakładu, w którym przetwarzane są surowce z krajów trzecich pod warunkiem, że udział tych surowców nie przekracza 30 % całości przetwarzanych produktów rolnych (w

ujęciu wartościowym). W tym przypadku, kwota pomocy finansowej ulega obniżeniu proporcjonalnie do zadeklarowanego udziału surowców pochodzących z krajów trzecich.

- Podmiot, którego dotyczy inwestycja prowadzi działalność w sektorach, które są wymienione w *Uzupełnieniu Sektorowego Programu Operacyjnego*. W przypadku podmiotów prowadzących działalność w sektorach innych niż wspierane, pomoc będzie mogło dotyczyć wyłącznie realizacji projektów służących ochronie środowiska.
- Podmiot, którego dotyczy inwestycja wykazuje żywotność ekonomiczną, tzn. jest zdolny do realizacji planowanego przedsięwzięcia oraz dalszego prowadzenia rentownej działalności na rynku w danym sektorze.
- W przypadku inwestycji zakładających wzrost mocy produkcyjnych, warunkiem przyznania pomocy, jest wykazanie możliwości zbytu planowanej produkcji.
- Projekty nie mogą dotyczyć inwestycji na poziomie handlu detalicznego.
- Podmiot, który zostanie objęty wsparciem spełnia minimalne standardy higieniczno-sanitarne, weterynaryjne, ochrony środowiska i dobrostanu zwierząt. W przypadku zakładów branży przetwórstwa mleka i mięsa, które zostały objęte okresami przejściowymi na dostosowania strukturalne do wymagań sanitarnych lub weterynaryjnych i przygotowały w związku z tym indywidualne harmonogramy działań naprawczych, standardy te muszą być spełnione po zakończeniu realizacji przedsięwzięcia. Pomoc dla zakładów objętych okresami przejściowymi może dotyczyć wyłącznie projektów, które doprowadzą do spełnienia odpowiednich standardów wynikających z harmonogramu.
- Inwestycja wiąże się z korzyściami dla producentów rolnych.

Działanie

PRZYWRACANIE POTENCJAŁU PRODUKCJI LEŚNEJ ZNISZCZONEGO NATURALNĄ KATASTROFĄ I/LUB POŻAREM ORAZ WPROWADZENIE ODPOWIEDNICH INSTRUMENTÓW ZAPOBIEGAWCZYCH

Kto może ubiegać się o wsparcie?

Nadleśnictwa Państwowych Gospodarstw Leśnych (NPGL) Lasy Państwowe oraz właściciele lasów prywatnych (właściciele, dzierżawcy lub użytkownicy wieczystych

lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa, z wyjątkiem jednostek samorządu terytorialnego), którzy zgłoszą należące do nich tereny leśne do objęcia działaniami

w zakresie ich odnowy, w ramach kompleksowego projektu realizowanego przez dane nadleśnictwo.

Na co może być przeznaczone wsparcie?

Wsparcie może być przeznaczone na:

- pozyskanie, zbiór, zakup nasion, szyszek i owoców oraz ich łuszczenie,
- przechowywanie, przysposobienie i stratyfikację nasion,
- zagospodarowanie drzewostanów nasiennych i zachowawczych,
- produkcję i zakup materiału sadzeniowego,
- melioracje agrotechniczne,
- przygotowanie gleby pod odnowienia, przebudowę, poprawki i uzupełnienia,
- odnowienie i przebudowę powierzchni leśnych,
- wykonanie poprawek i uzupełnień,
- pielęgnowanie upraw, młodników i drzewostanów,
- inwentaryzację i ochronę cennych obiektów przyrodniczych, łącznie z nowelizacją programów ochrony przyrody,
- budowę i modernizację obiektów szkółkarskich oraz zakup maszyn i urządzeń szkółkarskich,
- budowę i modernizację elementów zagospodarowania rekreacyjnego i turystycznego,
- budowę i modernizację infrastruktury edukacyjnej,
- zakup maszyn i urządzeń do zagospodarowania i ochrony lasu,
- ochronę lasu przed szkodliwymi czynnikami biotycznymi,
- ochronę różnorodności biologicznej,
- budowę i modernizację dróg technologicznych i przeciwpożarowych oraz infrastruktury drogowej celem udostępnienia i ochrony kompleksów leśnych,
- budowę i modernizację infrastruktury przeciwpożarowej oraz zakup sprzętu, urządzeń i pojazdów dla celów ochrony przeciwpożarowej.

Jaka jest forma i wysokość wsparcia?

Pomoc finansowa udzielana jest w formie refundacji (zwrotu) poniesionych przez Wnioskodawcę kosztów projektu.

Poziom pomocy w ramach działania wynosi 100% całkowitych kosztów kwalifikowalnych projektu.

Jakie są warunki uzyskania wsparcia?

- Projekt może być realizowany na obszarach leśnych bezpośrednio uszkodzonych w wyniku naturalnej katastrofy lub pożaru (Nadleśnictwa: Borki, Drygały, Czerwony Dwór, Giżycko, Nowogród, Pisz, Ostrołęka, Myszyniec, Rudka- grupa A) lub na obszarach leśnych nieuszkodzonych, na których istnieje zwiększone zagrożenie na skutek zaistniałej naturalnej katastrofy lub pożaru (Nadleśnictwa: Maskulińskie, Gołdap, Olecko, Spychowo, Strzałowo i Mrągowo– obręb Mrągowo – w częściach sąsiadujących z obszarami zniszczonymi przez katastrofę i funkcjonalnie z nimi powiązanymi - grupa B).
- Projekty zgłaszane przez nadleśnictwa, nie uznane za bezpośrednio zniszczone w wyniku naturalnej katastrofy lub pożaru, mogą dotyczyć jedynie działań zapobiegawczych, mających wpływ na zabezpieczenie obszarów leśnych bezpośrednio zniszczonych w wyniku katastrofy.
- Nadleśnictwo, w toku przygotowywania projektu, jest obowiązane do poinformowania właścicieli lasów prywatnych o planowanym projekcie i uwzględnienia w jego zakresie lasów prywatnych, zgłoszonych przez ich właścicieli.
- Projekt nie może być realizowany z udziałem innych środków publicznych przyznanych w związku z realizacją projektu.
- Projekty powinny uwzględniać zasady zabezpieczeń przeciwpożarowych w powiązaniu z kategorią zagrożenia pożarowego obszaru leśnego, którego dotyczy projekt.
- Bieżące uregulowanie zobowiązań podatkowych oraz zobowiązań z tytułu ubezpieczenia społecznego i zdrowotnego.

Kategorie zagrożenia pożarowego obszarów leśnych są określone w załączniku nr 6 do Uzupełnienia Sektorowego Programu Operacyjnego.

Działanie

RÓŻNICOWANIE DZIAŁALNOŚCI ROLNICZEJ I ZBLIŻONEJ DO ROLNICTWA W CELU ZAPEWNIENIA RÓŻNORODNOŚCI DZIAŁAŃ LUB ALTERNATYWNYCH ŹRÓDEŁ DOCHODÓW

Kto może ubiegać się o wsparcie?

Osoby fizyczne - obywatele państw członkowskich Unii Europejskiej: rolnicy oraz domownicy.

Osoby prawne - podmioty zarejestrowane w Rejestrze Przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym, których celem zgodnie z wpisem do ww. rejestru jest prowadzenie działalności rolniczej, i które prowadzą taką działalność w oparciu o gospodarstwa rolne, położone w granicach Polski, będące własnością tych podmiotów.

Na co może być przeznaczone wsparcie?

Wsparcie może być przeznaczone na:

- rozbudowę, nadbudowę, przebudowę lub remont połączony z modernizacją istniejących budynków mieszkalnych i gospodarczych na cele agroturystyczne oraz ich wyposażenie (pokoje gościnne, pomieszczenia wspólne dla gości, łazienki, kuchnie),
- urządzenie miejsc do wypoczynku, zakup wyposażenia i sprzętu turystycznego lub rekreacyjnego dla działalności turystycznej, a także zwierząt służących do celów terapeutycznych, sportowych lub rekreacyjnych,
- budowę lub remont połączony z modernizacją obiektów budowlanych (z wyłączeniem budowy budynków mieszkalnych),
- zakup maszyn, urządzeń, narzędzi i wyposażenia,
- zakup sprzętu komputerowego i oprogramowania,
- zakup środków transportu¹ na potrzeby świadczenia wyłącznie usług transportowych (pomocą nie jest objęty zakup samochodów osobowych przeznaczonych do przewozu mniej niż 8 osób wraz z kierowcą),
- zakup środków transportu na potrzeby prowadzenia działalności gospodarczej z wyjątkiem potrzeb świadczenia wyłącznie usług transportowych (pomocą nie jest objęty zakup samochodów osobowych przeznaczonych do przewozu mniej

---

¹ Pojazdy lądowe lub wodne, samobieżne lub ciągnięte, przeznaczone do przewozu towarów lub osób albo ciągnięcia innych pojazdów przeznaczonych do przewozu towarów lub osób.

- niż 8 osób wraz z kierowcą), a kwalifikowalny koszt zakupu środków transportu nie może stanowić więcej niż 50% kosztów kwalifikowalnych projektu,
- zagospodarowanie terenu na potrzeby prowadzenia planowanej działalności w ramach projektu,
  - zakup roślinnego materiału nasadzeniowego na potrzeby zakładania plantacji roślin wieloletnich przeznaczonych na cele energetyczne,
  - roboty budowlane, transport, instalacje, materiały i wyposażenie, które są związane bezpośrednio z kosztami wymienionymi powyżej i są niezbędne do osiągnięcia celu projektu.

Jaka jest forma i wysokość wsparcia?

Pomoc finansowa udzielana jest w formie refundacji (zwrotu) części poniesionych przez Wnioskodawcę kosztów projektu.

Maksymalny poziom pomocy finansowej może wynosić 50% kosztów kwalifikowalnych.

Maksymalna wysokość pomocy finansowej udzielonej w ramach działania, w okresie realizacji Programu, jednemu beneficjentowi i jednemu gospodarstwu rolnemu nie może przekroczyć **100 000 zł**.

Jakie są warunki uzyskania wsparcia?

- W trakcie oceny wniosku o dofinansowanie projektu projekt złożony do finansowania musi uzyskać co najmniej 2 punkty w oparciu o kryteria, oceniające: bezrobocie na terenie, gdzie znajduje się gospodarstwo, dochód podatkowy gminy na 1 mieszkańca, areał użytków rolnych w gospodarstwie, przypadający na 1 mieszkańca (co najwyżej 15 ha) oraz spełnienie kryterium wielkości ekonomicznej gospodarstwa niskotowarowego;
- Projekt musi być uzasadniony ekonomicznie, co podlega sprawdzeniu w trakcie oceny wniosku o dofinansowanie projektu.
- Wspierane będą projekty realizowane w miejscowościach liczących do 5 tys. mieszkańców, należących do gmin wiejskich lub miejsko-wiejskich.
- Pomoc może być przyznana lub udzielona jeżeli projekty, w stosunku do których przepisy prawa nakładają taki obowiązek, spełniają lub spełniać będą wymagania w zakresie higieny produkcji, bezpieczeństwa żywności, ochrony środowiska oraz dobrostanu zwierząt. Beneficjent ma obowiązek uzyskania wymaganych prawem dokumentów od odpowiednich w tym przedmiocie służb.

- W przypadku projektów w zakresie podjęcia działalności agroturystycznej lub usług związanych z turystyką i wypoczynkiem, obejmujących tworzenie bazy noclegowej dla turystyki wiejskiej (w tym usługi hotelarskie), warunkiem przyznania pomocy jest przedstawienie opinii jednostki prowadzącej kategoryzację obiektów zakwaterowania co do zgodności projektu z wymogami standaryzacji lub (w przypadku obiektów hotelarskich) – przyrzeczenia zaszeregowania obiektu do odpowiedniego rodzaju i kategorii (promesy) wydanej na podstawie art.39a ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o *usługach turystycznych*.

Działanie

ROZWÓJ I ULEPSZANIE INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ ZWIĄZANEJ Z ROLNICTWEM

Kto może ubiegać się o wsparcie?

Osoby fizyczne – obywatele państw członkowskich Unii Europejskiej prowadzący na terenie Polski działalność rolniczą jako posiadacze samoistni lub zależni gospodarstw rolnych bądź produkcję w działach specjalnych produkcji rolnej w oparciu o nieruchomości rolne będące w posiadaniu samoistnym lub zależnym.

Osoby prawne - podmioty zarejestrowane w Rejestrze Przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym, które zgodnie z wpisem do ww. rejestru prowadzą działalność rolniczą lub produkcję w działach specjalnych produkcji rolnej w granicach Polski w oparciu o nieruchomości będące w posiadaniu samoistnym lub zależnym.

Na co może być przeznaczone wsparcie?

Wspierane będą następujące typy projektów:

- Budowa lub remont połączony z modernizacją dróg wewnętrznych, w tym:
  - dróg wewnętrznych, nie zaliczanych do żadnej kategorii dróg publicznych,
  - placów manewrowych, dojazdów itp., na terenie prowadzenia przez wnioskodawcę działalności rolniczej.
- Budowa lub remont połączony z modernizacją urządzeń zaopatrzenia w wodę, w tym:
  - ujęć wody,

- urządzeń służących do magazynowania i uzdatniania wody,
- sieci i przyłączy wodociągowych,
- urządzeń regulujących ciśnienie wody.
- Budowa lub remont połączony z modernizacją urządzeń do odprowadzania i oczyszczania ścieków, w tym:
  - urządzeń do gromadzenia, odprowadzania, przesyłania i oczyszczania ścieków pochodzących z gospodarstwa domowego lub rolnego.
- Budowa lub remont połączony z modernizacją sieci i urządzeń zaopatrzenia w energię, w tym:
  - przyłączy do istniejącej sieci energetycznej: elektroenergetycznej, gazowej, ciepłej,
  - instalacji elektroenergetycznych,
  - indywidualnych urządzeń zaopatrzenia w energię ze źródeł skojarzonych lub odnawialnych.

Jaka jest forma i wysokość wsparcia?

Pomoc finansowa udzielana jest w formie refundacji (zwrotu) części poniesionych przez Wnioskodawcę kosztów projektu.

Maksymalny poziom pomocy finansowej może wynieść 50% kosztów kwalifikowalnych, jednak nie więcej niż 200 tys. zł dla inwestycji z zakresu budowy lub remontu połączonych z modernizacją dróg wewnętrznych lub urządzeń zaopatrzenia w energię oraz nie więcej niż 80 tys. zł dla inwestycji z zakresu budowy lub remontu połączonych z modernizacją urządzeń zaopatrzenia w wodę lub urządzeń zaopatrzenia w energię.

Jakie są warunki uzyskania wsparcia?

- Projekty realizowane są w miejscowościach liczących do 5 tys. mieszkańców, należących do gmin wiejskich lub miejsko-wiejskich.
- Pomoc finansowa przyznana będzie na projekty, na które uzyskano pozwolenia konieczne dla realizacji projektu.

Dodatkowe informacje

Projekty współfinansowane w ramach wszystkich działań nie mogą być realizowane z udziałem innych środków pomocy publicznej.

Warunkiem przyznania i udzielenia wsparcia finansowego we wszystkich działaniach jest bieżące uregulowanie przez wnioskodawcę zobowiązań podatkowych oraz zobowiązań z tytułu ubezpieczeń (ZUS/KRUS)

Wsparcie finansowe nie może być przyznane i udzielone podmiotowi, który jest dłużnikiem ARiMR w związku z naruszeniem przez niego zasad udzielonej mu wcześniej pomocy.

We wszystkich działaniach kosztami podlegającymi zwrotowi są koszty ogólne związane z przygotowaniem i realizacją projektu w wysokości do 12% pozostałych kosztów kwalifikowalnych projektu obejmujące:

- przygotowanie dokumentacji technicznej,
- przygotowanie dokumentacji ekonomicznej: kosztorysów, analiz ekonomicznych, planów przedsięwzięć, analiz rynkowych, analiz marketingowych
- zaświadczenia, pozwolenia, opłaty i wszelka dokumentacja związana z ich uzyskaniem
- nadzór urbanistyczny, architektoniczny i budowlany,
- obsługę geodezyjną,
- usługi dotyczące zarządzania projektem
- nabycie patentów lub licencji

Koszty ogólne, które mogą być uznane za kwalifikowalne, jeżeli zostały poniesione nie wcześniej niż 1 stycznia 2004 r

Szczegółowe informacje odnośnie zasad i warunków udzielania wsparcia w ramach powyższych działań można uzyskać w Oddziałach Regionalnych ARiMR (lista adresowa na końcu informatora).

Formularze wniosków o dofinansowanie realizacji projektów wraz z formularzem planu przedsięwzięcia uzyskać można nieodpłatnie w Oddziałach Regionalnych Agencji oraz na stronie internetowej www.arimr.gov.pl.

PLAN ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH

Producent rolny - osoba fizyczna, prawna oraz jednostka organizacyjna nie posiadająca osobowości prawnej, prowadząca na własny rachunek działalność rolniczą w gospodarstwie rolnym o powierzchni co najmniej 1 hektara użytków rolnych, położonym w granicach RP.

Działalność rolnicza - jest to działalność w zakresie produkcji roślinnej i zwierzęcej, w tym w zakresie produkcji materiału siewnego, szkółkarskiego, hodowlanego oraz reprodukcyjnego, produkcji warzywniczej, roślin ozdobnych, grzybów uprawnych, sadownictwa, hodowli i produkcji materiału zarodowego ssaków, ptaków i owadów użytkowych, produkcji zwierzęcej typu przemysłowego, fermowego oraz chowu i hodowli ryb.

Działanie 1

RENTY STRUKTURALNE

Renty strukturalne mają zachęcać rolników do zaprzestania prowadzenia działalności rolniczej w wieku przedemerytalnym i przekazania posiadanych gospodarstw rolnych. Działanie to ma na celu poprawę żywotności gospodarstw rolnych w Polsce, jak również umożliwienie przekazywania ich na cele pozarolnicze oraz zapewnienie rolnikom wystarczającego źródła dochodu po zaprzestaniu tej działalności.

Kto może ubiegać się o wsparcie?

Do złożenia wniosku uprawniony jest producent rolny, będący osobą fizyczną, który:

- ukończył 55 lat, a do ukończenia wieku emerytalnego pozostało mu nie mniej niż 6 miesięcy,
- prowadził nieprzerwanie działalność rolniczą na własny rachunek w gospodarstwie rolnym przez ostatnie 10 lat przed złożeniem wniosku o rentę strukturalną i w tym okresie podlegał ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu rolników przez co najmniej 5 lat,
- podlegał ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu rolników w dniu złożenia wniosku o rentę strukturalną,

- przekazał posiadane gospodarstwo rolne o powierzchni co najmniej 1 ha UR,
- zaprzestał prowadzenia wszelkiej towarowej działalności rolniczej,
- wpisany został do ewidencji producentów, stanowiącej część krajowego systemu ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności,
- nie posiada zadłużenia w opłacaniu składek na ubezpieczenie społeczne rolników.

Jaka jest forma i wysokość wsparcia?

Podstawowa wysokość **renty** strukturalnej wynosi 210 % najniższej emerytury (obecnie wynosi ona 562,58 zł).

Podstawową wysokość renty strukturalnej zwiększa się o dodatek na małżonka w wysokości równej 60 % kwoty najniższej emerytury, jeżeli spełnione są łącznie następujące warunki:

- gospodarstwo rolne przekazane w ramach programu rent strukturalnych stanowiło źródło utrzymania dla obojga małżonków,
- oboje małżonkowie w dniu złożenia wniosku o rentę strukturalną spełniają jednocześnie warunki określone dla beneficjenta.

Podstawową wysokość renty zwiększa się również:

- 50% kwoty najniższej emerytury w przypadku przekazania gospodarstwa rolnego w sposób trwały o powierzchni co najmniej 3 ha,
- po 3 % kwoty najniższej emerytury za każdy pełny ha UR powyżej 3 ha UR, przekazany w sposób trwały na powiększenie innego gospodarstwa rolnego, ale nie więcej niż za 20 ha UR powyżej 3 ha UR,
- po 3 % kwoty najniższej emerytury za każdy pełny ha UR powyżej 3 ha UR, przekazany w sposób trwały na powiększenie innego gospodarstwa rolnego prowadzonego przez rolnika będącego w wieku poniżej 40 lat, ale nie więcej niż za 20 ha UR powyżej 3 ha UR.

Gospodarstwo rolne może być przekazane w sposób trwały lub w formie umowy dzierżawy zawartej na okres co najmniej 10 lat (w formie aktu notarialnego lub zarejestrowanej w ewidencji gruntów i budynków). Maksymalna wysokość renty strukturalnej wynosi 440% najniższej emerytury.

Działanie 2

WSPIERANIE GOSPODARSTW NISKOTOWAROWYCH

Wspieranie gospodarstw niskotowarowych ma na celu zapewnienie przejściowego wsparcia dochodu, służącego poprawie przepływów finansowych oraz dochodów gospodarstw, jednocześnie w gospodarstwie podejmowane są dalsze działania mające zapewnić towarową produkcję w przyszłości. Wsparcie to powinno zwiększyć możliwości restrukturyzacji gospodarstw rolnych o niewielkim własnym potencjale ekonomicznym.

Kto może ubiegać się o wsparcie?

Producent rolny, będący osobą fizyczną, prowadzący gospodarstwo rolne będące jego własnością lub własnością jego małżonka i odpowiadające definicji gospodarstwa niskotowarowego tj. gospodarstwa o wielkości ekonomicznej (mierzonej wysokością standardowej nadwyżki bezpośredniej), co najmniej 2 ESU i nie więcej niż 4 ESU.

Jaka jest forma i wysokość wsparcia?

Wsparcie finansowe wypłacane jest w formie **premii** w ciągu 5 kolejnych lat. Wysokość premii wynosi **5 878 zł** rocznie na gospodarstwo.

Jakie są warunki uzyskania wsparcia?

- Prowadzenie na własny rachunek działalności rolniczej w niskotowarowym gospodarstwie rolnym.
- Prowadzenie, przez okres 3 lat poprzedzających złożenie wniosku o pomoc, gospodarstwa rolnego, którego ma dotyczyć pomoc, lub też przejęcie gospodarstwa w drodze dziedziczenia ustawowego lub jako następcy w ramach renty strukturalnej.
- Przedstawienie wniosku o pomoc, wraz z planem rozwoju gospodarstwa.
- Przedsięwzięcia wspierane w ramach działania mogą być związane zarówno z sektorem rolnym jak i z dywersyfikacją działalności na obszarach wiejskich.
- Wypłata pomocy w IV i V roku od przyznania pomocy zależna jest od osiągnięcia deklarowanych celów pośrednich (częstkowych) planu rozwoju gospodarstwa. Cele pośrednie (częstkowe) powinny być związane z głównym celem restrukturyzacji gospodarstwa, i stosownie do zamierzeń właściciela gospodarstwa, mogą one być następujące (przykłady):

- uzyskanie certyfikatu produkcji ekologicznej lub formalne wejście w okres przestawiania, poprzedzający jego uzyskanie,
- przystąpienie do grupy lub organizacji producentów,
- zakup lub dzierżawa gruntu,
- zakup zwierząt,
- ukończenie szkoleń w zakresie: dobrej praktyki rolniczej lub ekonomiki gospodarstwa,
- udział w programie rolnośrodowiskowym,
- przejście na system opodatkowania VAT na zasadach ogólnych,
- przejście na system opodatkowania produkcji w działach specjalnych na zasadach ogólnych,
- podpisanie umowy na realizację planowanych inwestycji lub ich części w ramach działań Sektorowego Programu Operacyjnego „*Inwestycje w gospodarstwach rolnych*” lub „*Różnicowanie działalności rolniczej...*”,
- otrzymanie finansowej pomocy publicznej na cele określone w założeniach planu rozwoju gospodarstwa lub jego promesy.

Działanie 3

WSPIERANIE DZIAŁALNOŚCI ROLNICZEJ NA OBSZARACH O NIEKORZYSTNYCH WARUNKACH GOSPODAROWANIA (ONW)

Wsparcie dla gospodarstw rolnych, położonych na obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania, kompensuje istniejące utrudnienia w stosunku do gospodarstw położonych poza strefami ONW. Dopłaty te przeciwdziałają wyludnianiu się obszarów wiejskich i zatraćaniu ich rolniczego charakteru.

Kto może ubiegać się o wsparcie?

Producent rolny prowadzący działalność rolniczą w gospodarstwie rolnym położonym w całości lub części w granicach obszarów o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW).

Wykaz obszarów ONW zamieszczony jest w Załączniku nr 2 do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 kwietnia 2004 r. *w sprawie szczegółowych warunków i trybu udzielania pomocy finansowej na wspieranie działalności rolniczej na obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania objętej planem rozwoju obszarów wiejskich* (Dz. U. Nr 73 poz. 657 z późn. zm.).

Jaka jest forma i wysokość wsparcia?

Wsparcie finansowe udzielane jest w postaci corocznych zryczałtowanych płatności (**dopłat wyrównawczych**) do hektara użytków rolnych położonych na obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania i pozostających w użytkowaniu rolniczym.

Wysokość dopłat wyrównawczych zależy od położenia działki i wynosi **od 179 zł/ha** (strefa nizinna I) **do 320 zł/ha** (tereny górskie). Jednocześnie dopłaty wyrównawcze przyznaje się w wysokości:

- 100% stawki podstawowej za powierzchnię od 1 ha do 50 ha,
- 50% stawki podstawowej za powierzchnię od 50,01 ha do 100 ha,
- 25% stawki podstawowej za powierzchnię od 100,01 ha do 300 ha,
- powyżej 300 ha – brak dopłat.

Jakie są warunki uzyskania wsparcia?

- Gospodarstwo w całości lub częściowo jest zlokalizowane w granicach ONW, przy czym płatność z tytułu ONW dotyczy tylko działek rolnych zlokalizowanych w granicach ONW.
- Powierzchnia użytków rolnych należących do danego gospodarstwa, zlokalizowanych w obszarze ONW i wykorzystywanych do produkcji rolniczej wynosi co najmniej 1 ha.
- Wnioskodawca zobowiąże się do przestrzegania zasad zwykłej dobrej praktyki rolniczej na terenie całego gospodarstwa.
- Wnioskodawca zobowiąże się do prowadzenia działalności rolniczej przez okres co najmniej 5 lat, od daty otrzymania pierwszej płatności z tytułu gospodarowania na terenie ONW, na takiej powierzchni działek rolnych, którą zgłosił do płatności z tytułu prowadzenia działalności rolniczej na terenach ONW i otrzymał na nią płatność.
- Wnioskodawca zobowiąże się do przestrzegania zakazów odnośnie stosowania substancji o działaniu hormonalnym, tyreostatycznym i beta – agonistycznym w żywieniu zwierząt.

Działanie 4

WSPIERANIE PRZEDSIĘWZIĘĆ ROLNO-ŚRODOWISKOWYCH I POPRAWY DOBROSTANU ZWIERZĄT

Wspieranie przedsięwzięć rolno-środowiskowych i poprawy dobrostanu zwierząt, zwane dalej programem/płatnością rolno-środowiskową, realizowane jest w formie następujących pakietów:

- Rolnictwo zrównoważone - polega na ograniczeniu nawożenia, zbilansowaniu gospodarki nawozami i przestrzeganiu odpowiedniego następstwa roślin.
- Rolnictwo ekologiczne - polega na stosowaniu metod rolnictwa ekologicznego.
- Utrzymanie łąk ekstensywnych - wiąże się z przywróceniem lub kontynuacją wykaszania traw, w terminie od dnia 1 lipca włącznie, na łąkach jednokośnych o wysokich walorach przyrodniczych, zagrożonych degradacją.
- Utrzymanie pastwisk ekstensywnych - zakłada przywrócenie lub zachowanie ekstensywnych wypasów na półnaturalnych pastwiskach w sposób gwarantujący utrzymanie walorów florystycznych i miejsc przebywania gatunków zagrożonych wyginięciem.
- Ochrona gleb i wód - polega na stosowaniu międzyplonów w celu zwiększenia udziału gleb z okrywą roślinną w okresie jesienno-zimowym.
- Strefy buforowe – polega na tworzeniu nowych 2 lub 5 metrowych pasów zadarnionych na granicy gruntów rolnych z wodami powierzchniowymi, lub terenami intensywnie użytkowanymi rolniczo, w celu ograniczania negatywnego oddziaływania rolnictwa i ochrony siedlisk wrażliwych.
- Zachowanie lokalnych ras zwierząt gospodarskich - polega na utrzymywaniu hodowli ras bydła, koni i owiec zagrożonych wyginięciem.

Działanie to ma na celu utrwalenie wzorców trwałej i zrównoważonej gospodarki rolnej, zwłaszcza na obszarach chronionych i zagrożonych degradacją. Pakiety rolno-środowiskowe są związane z gospodarowaniem rolniczym ukierunkowanym na ochronę środowiska, zachowanie siedlisk o wysokich walorach przyrodniczych oraz zachowaniem zasobów genetycznych zwierząt gospodarskich.

Kto może ubiegać się o wsparcie?

Producent rolny, którego gospodarstwo położone jest na obszarach kwalifikujących się do uzyskania wsparcia.

Strefy priorytetowe określone są w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 20 lipca 2004 r.

w sprawie szczegółowych warunków i trybu udzielania pomocy finansowej na wspieranie przedsięwzięć rolnośrodowiskowych i poprawy dobrostanu zwierząt objętej planem rozwoju obszarów wiejskich (Dz. U. Nr 174, poz. 1809).

Jaka jest forma i wysokość wsparcia?

Płatności za poszczególne pakiety zostały ustalone w formie zryczałtowanej.

Pakiet	Wysokość pomocy	Zasięg wdrożenia
ROLNICTWO ZRÓWNOWAŻONE	160 zł/ha rocznie	Strefy priorytetowe
ROLNICTWO EKOLOGICZNE <i>W przypadku prowadzenia produkcji zwierzęcej zbilansowanej z produkcją roślinną - stawka płatności za hektar jest podwyższana o 20%.</i>	od 260 zł/ha do 1800 zł/ha <i>w zależności od sposobu użytkowania gruntów</i>	Cały kraj
UTRZYMANIE ŁĄK EKSTENSYWNYCH	od 400 zł/ha do 1 030 zł/ha <i>w zależności od ilości i metody koszeń</i>	Strefy priorytetowe
UTRZYMANIE PASTWISK EKSTENSYWNYCH	od 230 zł/ha do 560 zł/ha <i>w zależności od położenia pastwisk</i>	Strefy priorytetowe
OCHRONA GLEB I WÓD	od 330 zł/ha do 570 zł/ha <i>w zależności od międzyplonu</i>	Cały kraj
STREFY BUFOROWE	od 18 zł/100mb do 64 zł/100mb <i>w zależności od szerokości strefy</i>	Cały kraj
ZACHOWANIE LOKALNYCH RAS ZWIERZĄT GOSPODARSKICH	310 zł/szt. do 1300 zł/szt. <i>w zależności od gatunku zwierząt</i>	Cały kraj

Jakie są warunki uzyskania wsparcia?

Wnioskodawca może ubiegać się o pomoc finansową, jeśli:

- jest właścicielem lub dzierżawcą gruntu co najmniej w czasie trwania zobowiązania, który spełnia kryteria zasięgu geograficznego pakietów rolnośrodowiskowych,
- gospodaruje na powierzchni co najmniej 1 ha użytków rolnych,
- przygotuje i złoży wniosek o przystąpienie do programu,
- posiada 5-letni plan działalności rolno-środowiskowej, potwierdzony przez doradcę rolno-środowiskowego,

- zobowiąże się do stosowania zwykłej dobrej praktyki rolniczej oraz obowiązków wynikających z programu rolno-środowiskowego przez okres 5 lat,
- podejmie się prowadzenia zapisów dotyczących gospodarowania i podstawowych danych dotyczących zwierząt (DJP/ha), potrzebnych dla celów kontroli i monitoringu,
- posiada wymaganą dokumentację niezbędną do kontroli planu rolno-środowiskowego.

Działanie 5

ZALESIANIE GRUNTÓW ROLNYCH

Celem działania jest powiększenie obszarów leśnych poprzez zalesianie użytków rolnych o niskiej przydatności dla rolnictwa oraz utrzymanie i wzmocnienie ekologicznej stabilności obszarów leśnych poprzez zmniejszenie fragmentacji kompleksów leśnych i tworzenie korytarzy ekologicznych.

Kto może ubiegać się o wsparcie?

Producent rolny, będący osobą fizyczną lub spółdzielnią produkcji rolnej, uzyskujący co najmniej 20% dochodów z tytułu prowadzenia gospodarstwa (działalności rolniczej).

Właściciel (osoba fizyczna lub spółdzielnia produkcji rolnej) gruntów rolnych położonych

w granicach Rzeczypospolitej Polskiej, będących w jego posiadaniu lub w posiadaniu jego małżonka, uzyskujący powyżej 80% dochodów z działalności pozarolniczej.

Grupa rolników lub właścicieli gruntów rolnych (min. 3 osoby prowadzące działalność rolniczą na łącznej powierzchni o co najmniej 3 ha).

Jaka jest forma i wysokość wsparcia?

Działanie to obejmuje następujące płatności:

- **Wsparcie na zalesianie**, które pokrywa koszty założenia uprawy oraz jeśli jest to uzasadnione - ochrony przed zwierzyną (od 4 300 do 5 900 zł/ha rocznie)
- **Premię pielęgnacyjną** za utrzymanie nowej uprawy leśnej przez pierwszych 5 lat po nasadzeniu. (od 420 do 1 100 zł/ha rocznie)

- **Premię zalesieniową** stanowiącą ekwiwalent za wyłączenie gruntu z upraw rolnych (1 400 zł/ ha rocznie dla rolników, 360 zł/ha rocznie dla właścicieli gruntów)

Jakie są warunki uzyskania wsparcia?

- Zalesienia mogą być wykonywane na użytkach rolnych nie stanowiących własności Skarbu Państwa, które na podstawie ewidencji gruntów rolnych zostały zakwalifikowane do: gruntów ornych, trwałych użytków zielonych, sadów i plantacji owocowych.
- Do zalesienia mogą być przeznaczane grunty, które są w stałym użytkowaniu rolniczym i przewidziane są do zalesienia w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.
- Minimalna powierzchnia zalesienia wynosi 0,3 ha, przy minimalnej szerokości zalesionej działki - 20 m. W przypadku wniosku składanego przez grupę rolników łączna powierzchnia zakwalifikowana do zalesienia musi wynosić 3 ha w jednym obrysie.
- Wykorzystywanie do zalesień jedynie rodzimych gatunków drzew i krzewów.
- W celu dostosowania zalesień do lokalnych warunków siedliskowych, ustalając skład gatunkowy należy brać pod uwagę rolniczą klasyfikację gruntów rolnych oraz regionalizację przyrodniczo-leśną.
- Materiał sadzeniowy musi spełniać wymagania jakościowe określone w ustawie o *leśnym materiale rozmnożeniowym*.

Działanie 6

DOSTOSOWANIE GOSPODARSTW ROLNYCH DO STANDARDÓW UNII EUROPEJSKIEJ

Celem działania jest ułatwienie dostosowań gospodarstw rolnych do standardów Unii Europejskiej w dziedzinie ochrony środowiska, zdrowia publicznego, zdrowia zwierząt i dobrostanu zwierząt.

Kto może ubiegać się o wsparcie?

Producent rolny.

W odniesieniu do dostosowania ferm kur niosek o pomoc mogą ubiegać się producenci rolni, którzy znaleźli się w wykazie ferm, którym Komisja Europejska przyznała okres przejściowy na użytkowanie posiadanych klatek bateryjnych.

Na co może być przeznaczone wsparcie?

Dotowaniu będą podlegać następujące wydatki:

- budowa, rozbudowa i modernizacja płyt obornikowych wraz z wyposażeniem,
- budowa, rozbudowa i modernizacja zbiorników na gnojowicę i gnojówkę wraz z wyposażeniem,
- podłogi i ściany w pomieszczeniach, w których prowadzony jest udój lub na stanowiskach udojowych (powierzchnie nieprzepuszczalne i łatwo zmywalne),
- ściany i podłogi w pomieszczeniach, w których przechowywane jest mleko surowe (powierzchnie gładkie i łatwo zmywalne),
- nowoczesne systemy udojowe (dojarki przewodowe i hale udojowe),
- schładzalniki do mleka: otwarte i zamknięte,
- zorganizowanie ujęcia wody,
- sanitariat (umywalka z ogrzewaczem wody),
- zakup klatek dla kur nieśnych wraz z wyposażeniem.

Jaka jest forma i wysokość wsparcia?

Wsparcie finansowe polega na pokryciu kosztów przedsięwzięcia dostosowującego gospodarstwo rolne do standardów Unii Europejskiej w dziedzinie ochrony środowiska, zdrowia publicznego, zdrowia zwierząt i warunków utrzymania zwierząt (dobrostanu zwierząt). Pomoc finansowa (roczna premia) będzie wypłacana przez okres do 2 lat.

Wsparcie finansowe nie może przekroczyć **25 000 euro** rocznie na gospodarstwo.

Wsparcie będzie wypłacane w postaci zryczałtowanej płatności opartej na kosztach standardowych, określanych dla każdego przedsięwzięcia.

Jakie są warunki uzyskania wsparcia?

- Przedsięwzięcie związane jest z dostosowaniem warunków produkcji rolniczej do standardów UE w ramach jednego lub kilku rodzajów pomocy opisanych w Działaniu.
- Gospodarstwo, którego dotyczy określony standard jest żywotne pod względem ekonomicznym lub osiągnie żywotność ekonomiczną z końcem okresu otrzymywania wsparcia.
- Gospodarstwo utrzymuje co najmniej 5 dużych jednostek przeliczeniowych (DJP) zwierząt.

- W gospodarstwie utrzymywana jest taka obsada zwierząt, przy której produkcja azotu w nawozach naturalnych wynosi mniej niż 170 kg/ ha.

Działanie 7

GRUPY PRODUCENTÓW ROLNYCH

Wsparcie będzie udzielane grupom producentów rolnych zakładanym w celu wspólnego dostosowania standardów produkcji przez członków takich grup oraz wykształcenia systemu wspólnej sprzedaży produktów.

Kto może ubiegać się o wsparcie?

Grupy producentów rolnych, które zostały wpisane do rejestru prowadzonego przez wojewodę właściwego dla siedziby grupy, w okresie między datą wstąpienia Polski do Unii Europejskiej, a końcem okresu objętego Planem.

Na co może być przeznaczone wsparcie?

Wsparcie może być udzielane na zakładanie i administracyjne koszty działania grup producentów rolnych przez okres 5 lat od momentu ich powstania.

Jaka jest forma i wysokość wsparcia?

Pomoc finansowa będzie realizowana w formie rocznych płatności w okresie pierwszych pięciu lat od daty wydania decyzji o wpisie do rejestru grup danej grupy producentów rolnych.

- Kwota wsparcia zostanie wyliczona na podstawie rocznej wartości netto sprzedanej produkcji wyprodukowanej w gospodarstwach członków grupy i nie przekroczy:
  - 5%, 5%, 4%, 3% i 2% wartości produkcji sprzedanej do sumy 1 000 000 euro, sprzedanej odpowiednio w pierwszym, drugim, trzecim, czwartym i piątym roku, oraz
  - 2.5%, 2.5%, 2%, 1.5% i 1.5% wartości produkcji sprzedanej powyżej 1 000 000 euro, sprzedanej odpowiednio w pierwszym, drugim, trzecim, czwartym i piątym roku.
- W żadnym przypadku wsparcie nie może przekroczyć równowartości kwoty:
  - w pierwszym i drugim roku – 100 000 euro,
  - w trzecim roku – 80 000 euro,

- w czwartym roku – 60 000 euro,
- w piątym roku – 50 000 euro.

Jakie są warunki uzyskania wsparcia?

1. Grupa producentów rolnych została wpisane do rejestru grup przez wojewodę właściwego dla siedziby grupy, w okresie między datą wstąpienia Polski do Unii Europejskiej, a końcem okresu objętego Planem.
2. Przychody ze sprzedaży produktów lub grup produktów wyprodukowanych w gospodarstwach członków grupy stanowią więcej niż połowę przychodów grupy ze sprzedaży produktów lub grup produktów, dla których grupa została utworzona.

Informacje odnośnie zasad i warunków udzielania wsparcia w ramach Planu Rozwoju Obszarów Wiejskich udzielane są w Biurach Powiatowych ARiMR.

Formularze wniosków o pomoc dostępne są w Biurach Powiatowych ARiMR oraz na stronach internetowych Agencji (www.arimr.gov.pl).

PŁATNOŚCI BEZPOŚREDNIE DO GRUNTÓW ROLNYCH

Kto może ubiegać się o wsparcie?

Płatności bezpośrednie przysługują posiadaczom gospodarstw rolnych, a także osobom, które władają gruntami rolnymi z innych tytułów, np. dzierżawa, użytkowanie i użyczenie.

Osobą uprawnioną do uzyskania płatności bezpośrednich do gruntów rolnych jest beneficjent, który:

- uzyskał wpis do ewidencji producentów (posiada numer identyfikacyjny nadany przez ARiMR),
- posiada gospodarstwo rolne, w skład którego wchodzi działki rolne o łącznej powierzchni nie mniejszej niż 1 ha,
- utrzymuje gospodarstwo rolne w dobrej kulturze rolnej (minimalne wymagania utrzymywania gruntów rolnych w dobrej kulturze rolnej określone są w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 7.04.2004 – Dz. U. Nr 65, poz. 600),
- złoży *wniosek o przyznanie płatności bezpośrednich do gruntów rolnych* w wyznaczonym terminie.

Minimalna powierzchnia gospodarstwa rolnego uprawniająca do uzyskania płatności bezpośrednich do gruntów rolnych to 1 ha, przy czym powierzchnia ta musi składać się z działek rolnych kwalifikujących się do płatności o powierzchni nie mniejszej niż 0,1 ha.

Działka rolna jest to zwarty obszar gruntu rolnego, na którym jest prowadzona jedna uprawa, o powierzchni nie mniejszej niż 0,1 ha.

Jaka jest forma i wysokość wsparcia?

System płatności składa się z dwóch elementów:

- **Jednolita Płatność Obszarowa**
przysługuje do powierzchni gruntów rolnych utrzymywanych w dobrej kulturze rolnej.
- **Płatności Uzupelniające**
stosowane są w formie płatności do powierzchni określonych roślin uprawnych; w 2004 r. obejmują następujące sektory:

- **I sektor: „inne rośliny”** - wykaz roślin uprawnionych do uzyskania płatności uzupełniających określany corocznie przez Radę Ministrów w drodze rozporządzenia.
- **II sektor: chmiel.**

W 2004 r. na Jednolitą Płatność Obszarową przeznaczono **659,95 mln euro**.

Na Płatności Uzupełniające w 2004 r. przeznaczono odpowiednio: dla sektora I – **804,509 mln euro**, dla sektora II – **483 tys. euro**.

Wysokość płatności bezpośrednich w danym roku kalendarzowym ustala się jako iloczyn deklarowanej przez producenta rolnego i pozytywnie zweryfikowanej przez ARiMR powierzchni gruntów rolnych oraz stawek płatności na 1 ha gruntu rolnego.

**Informacje oraz formularze wniosków dostępne są w Biurach Powiatowych Agencji
oraz na stronach internetowych www.arimr.gov.pl**

WSPÓLNA ORGANIZACJA RYNKÓW OWOCÓW I WARZYW

I. Wsparcie finansowe z tytułu wspólnej organizacji rynków owoców i warzyw świeżych

Kto może ubiegać się o wsparcie?

1. Uznane organizacje producentów owoców i warzyw lub ich zrzeszenia.
2. Wstępnie uznane grupy producentów owoców i warzyw.

Jaka jest forma wsparcia?

1. Pomoc dla uznanych organizacji producentów owoców i warzyw lub ich zrzeszeń

Uznana organizacja producentów może korzystać z dwóch rodzajów pomocy wspólnotowej:

a) pomocy finansowej na dofinansowanie funduszu operacyjnego przeznaczonego na realizację programu operacyjnego

Wsparcie przyznawane jest na dofinansowanie funduszu operacyjnego w formie dotacji realizownej poprzez:

- płatności zaliczkowe na realizację zatwierdzonego programu operacyjnego,
- dofinansowanie funduszu operacyjnego (transze kwartalne),
- roczną pomoc na dofinansowanie funduszu operacyjnego lub rozliczenie wypłaconych środków finansowych za dany rok realizacji programu operacyjnego.

Podstawą określenia kwoty pomocy finansowej na dany rok realizacji programu operacyjnego jest wartość sprzedanych owoców i warzyw, wytworzonych przez członków organizacji producentów owoców i warzyw. Wysokość wsparcia dla uznanych organizacji producentów jest równa wysokości składek wpłaconych przez członków organizacji, nie może jednak przekroczyć:

- 1) 4,1% wartości produktów sprzedanych,
- 2) 50% zatwierdzonych wydatków ponoszonych z funduszu operacyjnego na realizację programu operacyjnego.

b) rekompensat z tytułu nieprzeznaczenia owoców i warzyw do sprzedaży, która

jest rodzajem działalności interwencyjnej na rynku owoców i warzyw

- **rekompensaty finansowe** z tytułu nieprzeznaczenia do sprzedaży owoców i warzyw (jabłka, gruszki, pomidory i kalafiory).

Odbiorcami rekompensaty są członkowie uznanych organizacji producentów owoców i warzyw oraz producenci owoców i warzyw nie będący członkami organizacji producentów, którzy uczestniczą we wspólnotowym systemie interwencji na rynku owoców i warzyw, na podstawie umowy zawartej z uznaną organizacją producentów.

- **zryczałtowana kwota** kosztów pakowania i sortowania.

Odbiorcami przyznanej zryczałtowanej kwoty kosztów pakowania i sortowania owoców i warzyw nieprzeznaczonych do sprzedaży są organizacje producentów, które wykonały pakowanie i sortowanie owoców i warzyw nieprzeznaczonych do sprzedaży, podlegających bezpłatnej dystrybucji.

- **zryczałtowana kwota** kosztów transportu.

Odbiorcami przyznanej zryczałtowanej kwoty kosztów transportu owoców i warzyw nieprzeznaczonych do sprzedaży w ramach ich bezpłatnej dystrybucji są podmioty, które rzeczywiście sfinansowały koszty danego transportu i przedstawią dokumenty potwierdzające dokonanie opłacenia przewozu.

Jednostkowa wysokość wsparcia ustalana jest i aktualizowana co roku przez UE.

2. Pomoc dla wstępnie uznanych grup producentów owoców i warzyw

Pomoc udzielana jest w celu wsparcia dochodzenia grupy producentów do statusu uznanej organizacji producentów.

Pomoc finansowa na pokrycie kosztów związanych z utworzeniem grupy producentów i prowadzeniem działalności administracyjnej, wypłacana jest według stawki zryczałtowanej na podstawie rocznej wartości produktów sprzedanych i wynosi odpowiednio: 5% w pierwszym roku, 5% w drugim roku, 4% w trzecim roku, 3% w czwartym roku, 2% w piątym roku realizacji planu dochodzenia do uznania, w przypadku gdy wartość produktów sprzedanych nie przekracza 1.000.000 euro lub odpowiednio: 2,5% w pierwszym roku, 2,5% w drugim roku, 2,0% w trzecim roku, 1,5% w czwartym roku, 1,5% w piątym roku, w przypadku wartości produktów sprzedanych przekraczających 1.000.000 euro.

Pomoc finansowa na pokrycie części kwalifikowanych kosztów inwestycji ujętych w zatwierdzonym planie dochodzenia do uznania, na które zaciągnięto kredyt, refundowane są w 50% ze środków UE i w wysokości od 5% do 25% z budżetu krajowego. Grupa producentów pokrywa od 25% do 45% kosztów kredytu.

Pomoc na pokrycie części kwalifikowanych kosztów inwestycji ujętych w zatwierdzonym planie dochodzenia do uznania, na które zaciągnięto kredyt obejmuje jedynie koszty rat odsetkowych od zaciągniętego kredytu.

II. Wsparcie finansowe z tytułu wspólnej organizacji rynków owoców i warzyw przetworzonych

Kto może ubiegać się o wsparcie?

1. Pomoc skierowana jest do producentów pomidorów, dostarczających pomidory do przetwórstwa za pośrednictwem wstępnie uznanej grupy producentów lub uznanej organizacji producentów owoców i warzyw.
2. Pomoc finansowa przekazywana jest przez grupę lub organizację producentów swoim członkom oraz producentom nie należącym do grupy lub organizacji, w przypadku, gdy ta grupa lub organizacja producentów zawarła z nimi umowę o dostarczenie pomidorów do przetwórstwa.

Jaka jest forma i wysokość wsparcia?

Dopłaty stanowią równowartość kwoty **34,5 euro do każdej tony pomidorów** dostarczonych i dopuszczonych do przetwórstwa oraz spełniających wymagania jakościowe.

Wysokość pomocy jednostkowej dla pomidorów jest co roku ustalana i publikowana przez Komisję Europejską do 31 stycznia.

Wnioski o pomoc finansową w ramach *Wspólnej organizacji rynków owoców i warzyw* należy składać w Oddziale Regionalnym ARiMR właściwym ze względu na siedzibę wnioskodawcy.

Formularze wniosków dostępne są na stronach internetowych Agencji.

www.arimr.gov.pl

INSTRUMENTY POMOCY KRAJOWEJ

I. Kredyty inwestycyjne

Kto może uzyskać wsparcie?

Osoby fizyczne, posiadające pełną zdolność do czynności prawnych, z wyłączeniem emerytów i rencistów, osoby prawne, jednostki organizacyjne nie posiadające osobowości prawnej.

Jaka jest forma i wysokość wsparcia?

Kredyty udzielane ze środków własnych Banków, do których ARiMR stosuje dopłaty do oprocentowania. Maksymalny okres spłaty kredytu w zależności od linii kredytowej, wynosi od 3 do 20 lat, w tym karencja w spłacie kapitału od 1 roku do 3 lat. Oprocentowanie płacone przez kredytobiorcę również zależy od linii kredytowej i nie może być niższe niż 1%, 1,2%, 2% lub 3% w skali roku. Maksymalna kwota kredytu zależy od rodzaju przedsięwzięcia, nie może jednak przekraczać 70% - 90% wartości przedsięwzięcia, i w zależności od linii kredytowej wynosi od 4 do 16 mln PLN.

Linie kredytowe

1. Kredyt na realizację przedsięwzięć inwestycyjnych w rolnictwie, przetwórstwie rolno-spożywczym i usługach dla rolnictwa (Symbol IP),
2. Kredyt na zakup gruntów rolnych (Symbol KZ)
3. Kredyt na utworzenie lub urządzenie gospodarstw rolnych przez osoby, które nie przekroczyły 40 roku życia (Symbol MR)
4. Kredyt w ramach „Branżowego programu wspólnego użytkowania maszyn i urządzeń rolniczych” (Symbol BR/10)
5. Kredyt w ramach „Branżowego programu restrukturyzacji przetwórstwa ziemniaka na skrobię w Polsce” (Symbol BR/13)
6. Kredyt w ramach „Programu wspierania restrukturyzacji i modernizacji przemysłu mięsnego i przetwórstwa jaj w Polsce” (Symbol BR/14)
7. Kredyt w ramach „Branżowego programu mleczarskiego” (Symbol BR/15)

8. Kredyt w ramach "Branżowego programu wspierania restrukturyzacji i modernizacji przemysłu utylizacyjnego w Polsce" (Symbol BR/16)
9. Kredyt na realizację przedsięwzięć inwestycyjnych w rolnictwie, przetwórstwie rolno-spożywczym i usługach dla rolnictwa przez grupy producentów rolnych powstałe na mocy ustawy z dnia 15 września 2000 r. o grupach producentów rolnych i ich związkach oraz o zmianie innych ustaw (Dz. U. Nr 88, poz. 983) (Symbol GP),
10. Kredyt na zakup nieruchomości rolnych przeznaczonych na utworzenie lub urządzenie gospodarstwa rodzinnego w rozumieniu ustawy z dnia 11 kwietnia 2003 r. o kształtowaniu ustroju rolnego (Dz. U. Nr 64, poz. 592) (Symbol GR)
11. Kredyt na realizację przedsięwzięć inwestycyjnych, w zakresie nowych technologii produkcji w rolnictwie, w tym wytwarzania surowców do produkcji bioetanolu i biokomponentów, zapewniających wysoką jakość produktu lub w zakresie dostosowania produkcji zwierzęcej do wymogów sanitarnych, ochrony środowiska i utrzymywania zwierząt (Symbol NT)
12. Kredyt na wznowienie produkcji w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej znajdujących się na obszarach dotkniętych klęską suszy, gradobicia, nadmiernych opadów atmosferycznych, wymarznienia, powodzi, huraganu, pożaru, plagi gryzoni lub osuwisk ziemi (Symbol KL)
13. Kredyt na utworzenie lub urządzenie gospodarstwa rolnego w ramach programu osadnictwa rolniczego na gruntach Skarbu Państwa (Symbol OR)
14. Zwiększanie dopłat Agencji do oprocentowania kredytów inwestycyjnych w przetwórstwie mięsa oraz kredytów na realizację inwestycji w gospodarstwach rolnych (Symbol DMBRz)

Jakie są warunki uzyskania wsparcia?

W celu uzyskania kredytu inwestor powinien: przygotować plan przedsięwzięcia, uzyskać pozytywną opinię Ośrodka Doradztwa Rolniczego właściwego dla miejsca realizacji przedsięwzięcia, złożyć w Banku wniosek o kredyt wraz z planem przedsięwzięcia, pozytywną opinią ODR oraz kompletem dokumentów wymaganych przez Bank.

II Kredyty na zakup rzeczowych środków do produkcji rolnej

Kto może ubiegać się o wsparcie?

Krajowe podmioty prowadzące produkcję rolniczą.

Na co może być przeznaczone wsparcie?

- 1) Zakup nawozów mineralnych, środków ochrony roślin oraz pasz,
- 2) Zakup kwalifikowanego materiału siewnego zbóż, rzepaku, kukurydzy, Inu, motylkowych grubonasiennych i drobnonasiennych, rzepiku ozimego, gorczycy, traw, buraków cukrowych i pastewnych, sadzeniaków ziemniaka, nasion warzyw oraz kwalifikowanego materiału szkółkarskiego do nowych nasadzeń i odnowień,
- 3) Zakup hodowlanych jałówek, loszek, owiec-macierek, kózek oraz rozplodników buhajów, knurów, tryków, kozłów i ogierów, z wyłączeniem zakupu na eksport,
- 4) Zakup pszczelich matek użytkowych i reprodukcyjnych,
- 5) Zakup rzeczowych środków obrotowych do produkcji żywności metodami ekologicznym i przystosowanie gospodarstw do tej produkcji,
- 6) Zakup paliwa na cele rolnicze.

Jaka jest forma i wysokość wsparcia?

Wysokość kredytów objętych dopłatami nie może przekroczyć łącznie równowartości 10q żyta na 1 ha użytków rolnych, wg cen przyjętych do naliczenia podatku rolnego w roku, w którym zawarto umowy kredytowe.

III. Kredyty na skup i przechowywanie płodów rolnych

Kto może uzyskać wsparcie?

Krajowi przedsiębiorcy prowadzący przetwórstwo spożywcze skupowanych od producentów krajowych produktów rolnych na cele przetwórstwa spożywczego

Na co może być przeznaczone wsparcie?

Zgodnie z decyzją Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w 2004 r. mogą być stosowane dopłaty do oprocentowania kredytów przeznaczonych na finansowanie skupu zbóż i rzepaku oraz materiału siewnego zbóż i rzepaku.

Jaka jest forma i wysokość wsparcia?

Maksymalny okres stosowania dopłat do oprocentowania kredytów wynosi:

- 12 miesięcy dla krajowych przedsiębiorców prowadzących przetwórstwo,
- 10 miesięcy dla krajowych przedsiębiorców prowadzących przechowywanie skupowanych produktów rolnych.

Oprocentowanie kredytów wynosi w stosunku rocznym dla kredytobiorcy nie więcej niż 0,70 stopy redyskontowej weksli przyjmowanych od banków do redyskonta przez Narodowy Bank Polski i nie mniej niż 4,5% - aktualnie 4,9 %.

IV Poręczenia i gwarancje

Poręczenia i gwarancje spłaty kredytów inwestycyjnych

Poręczenia lub gwarancje są udzielane na zabezpieczenie spłat kredytów przeznaczonych na realizację inwestycji w rolnictwie, przetwórstwie rolno-spożywczym i usługach dla rolnictwa.

Poręczenia mogą być udzielane na określony termin, do wysokości 60% wykorzystanej kwoty przyznanego kredytu wraz z odsetkami, nie więcej jednak niż do 1.000.000 zł. Gwarancje mogą być udzielane na określony termin do wysokości 1.000.000 zł.

Poręczenia i gwarancje spłaty kredytów klęskowych

Agencja może udzielać gwarancji lub poręczeń spłaty kredytów udzielanych na wznowienie produkcji w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej znajdujących się na obszarach dotkniętych skutkami klęsk żywiołowych. Gwarancję i poręczenia udzielane są na oznaczony czas, do wysokości 80 % wykorzystanej kwoty kredytu wraz z odsetkami od kwoty objętej gwarancją lub poręczeniem, nie więcej jednak niż do łącznej kwoty 65.000 zł.

Poręczenia kredytów studenckich

Agencja może udzielać studentom zamieszkującym obszary wiejskie poręczeń spłaty kredytów studenckich. Poręczenia udzielane są do wysokości 80 % wykorzystanej kwoty kredytu lub do 100% wykorzystanej kwoty kredytu, jeżeli dochód na osobę w rodzinie uprawnia studenta do korzystania ze świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

V. Pomoc finansowa dla grup producentów rolnych na założenie i wsparcie ich działalności administracyjnej.

Kto może uzyskać wsparcie?

Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa udziela pomocy finansowej na założenie i wsparcie działalności administracyjnej grupom producentów rolnych, które przed 1 maja 2004r. zostały wpisane do rejestru grup, prowadzonego przez właściwego ze względu na siedzibę grupy wojewodę.

Jaka jest forma i wysokość wsparcia?

Kwota pomocy finansowej, jaka przysługuje grupie producentów rolnych wynosi odpowiednio w pierwszym roku - 5%, w drugim - 4%, w trzecim - 3%, w czwartym - 2%, w piątym - 1% udokumentowanych rocznych przychodów netto ze sprzedaży produktów, z uwagi, na które grupa została utworzona i wytworzonych w gospodarstwach jej członków, nie może ona jednakże przekroczyć sumy kosztów założenia grupy i rocznego kosztu jej działalności administracyjnej.

Wysokość pomocy finansowej nie może również być wyższa niż: 80-krotność w pierwszym roku, 64-krotność w drugim roku, 48-krotność w trzecim roku, 32-krotność w czwartym roku i 16-krotność w piątym roku, przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia bez wypłat z zysku, którego wysokość jest ogłaszana przez Prezesa GUS w Monitorze Polskim za ostatni kwartał roku poprzedzającego przyznanie pomocy.

Jakie są warunki uzyskania wsparcia?

Wniosek o pomoc wraz z wszystkimi wymaganymi załącznikami winien być złożony w terminie do dnia 30 września danego roku, w Centrali Agencji.

Szczegółowe informacje o zasadach udzielania kredytów można uzyskać w
najbliższym

Ośrodku Doradztwa Rolniczego.

Zasady udzielania kredytów zamieszczone są także na stronie internetowej ARiMR
pod adresem: www.arimr.gov.pl/dzialalnosc.html

SEKTOROWY PROGRAM OPERACYJNY

RYBOŁÓWSTWO I PRZETWÓRSTWO RYB 2004-2006

Priorytet 1.

DOSTOSOWANIE NAKŁADU POŁOWOWEGO DO ZASOBÓW

Działanie	Operacja
1.1. Złomowanie statków rybackich	1.1.1. Złomowanie statków rybackich
1.2. Przeniesienie statków do krajów trzecich lub zmiana ich przeznaczenia	1.2.1. Przeniesienie własności statku rybackiego do kraju trzeciego 1.2.2. Zmiana przeznaczenia statku rybackiego
1.3. Wspólne przedsięwzięcia	1.3.1. Wspólne przedsiębiorstwa

Działanie 1.1.

ZŁOMOWANIE STATKÓW RYBACKICH

(Czas trwania działania: lata 2004-2006. Zasięg geograficzny: województwo zachodniopomorskie, pomorskie i warmińsko-mazurskie).

Redukcja potencjału połowowego floty rybackiej poprzez złomowanie statków rybackich ma najistotniejsze znaczenie dla dostosowania tego potencjału do istniejących odnawialnych zasobów morza. Wdrożenie tego działania umożliwi wycofanie 30-40% floty rybackiej. Wycofanie 30-40% floty rybackiej przyczyni się do wzrostu rentowności pozostałej w eksploatacji floty, ponieważ w tym przypadku przyznane kwoty połowowe w przeliczeniu na pojedynczy statek rybacki będą większe. Objęcie tym działaniem właściciela statku rybackiego uzależnione jest od wyrażenia przez niego zgody.

Statek rybacki uznaje się za faktycznie złomowany po odcięciu nadburcia z lewej i prawej burty wraz z naniesioną na nich oznaką rybacką i usunięciu silnika głównego oraz przecięciu kadłuba statku w taki sposób, aby żadna z jego części po przecięciu nie była większa lub równa 50% całkowitej wielkości kadłuba.

Kto może uzyskać wsparcie?

Właściciele statków rybackich o polskiej przynależności

Jaka jest forma i wysokość wsparcia finansowego?

Wsparcie finansowe udzielane jest w formie premii za złomowanie statku rybackiego.

Wysokość premii za złomowanie statku rybackiego

Klasa statku według pojemności (w GT)	Euro
poniżej 10	11 2 000
10 i poniżej 25	000/GT + 62 000
25 i poniżej 100	5 000/GT + 82 000
100 i poniżej 300	4 200/GT + 232 000
300 i poniżej 500	2 700/GT + 382 000
500 i więcej	2 200/GT + 882 000
	1 200/GT +

1. Tabela określa wysokość premii za złomowanie statku rybackiego w wieku od 10 do 15 lat.
2. Do ustalenia wysokości premii za złomowanie statku rybackiego w wieku powyżej 15 a poniżej 30 lat, stosuje się stawki określone w tabeli pomniejszone o 1,5% za każdy rok powyżej 15 lat.
3. Do ustalenia wysokości premii za złomowanie statku rybackiego w wieku co najmniej 30 lat, stosuje się stawki określone w tabeli pomniejszone o 22,5%.

Działanie 1.2.

PRZENIESIENIE STATKÓW DO KRAJÓW TRZECICH LUB ZMIANA ICH PRZEZNACZENIA

(Czas trwania działania: w zależności od priorytetu. Zasięg geograficzny: województwo zachodniopomorskie, pomorskie i warmińsko-mazurskie)

Przeniesienie własności statku rybackiego do kraju trzeciego lub zmiana jego przeznaczenia na inne cele niż wykonywanie rybołówstwa morskiego, na działalność nieprzynoszącą zysków, ma również na celu dostosowanie potencjału połowowego do istniejących samoodnawialnych zasobów morskich. W ramach tego działania właścicielowi statku rybackiego przysługuje premia, jeżeli dobrowolnie zdecyduje się przenieść własność statku rybackiego do kraju trzeciego lub zmienić jego przeznaczenie.

Kto może uzyskać wsparcie?

Właściciele statków rybackich o polskiej przynależności.

Operacja 1.2.1. Przeniesienie własności statku rybackiego do kraju trzeciego

(Czas trwania operacji: rok 2004)

Dostosowanie nakładu połowowego polskiej floty rybackiej do stanu zasobów może być realizowane również poprzez trwałe przeniesienie redukowanego potencjału połowowego do kraju trzeciego. Przeniesienie może nastąpić do kraju niebędącego członkiem Unii Europejskiej i nieubiegającego się o członkostwo w Unii Europejskiej. Przeniesienie nie może naruszać międzynarodowych zasad eksploataowania i zarządzania zasobami rybackimi ani przepisów regulujących warunki pracy rybaków. Wycofany w ten sposób statek rybacki nie będzie mógł wykonywać rybołówstwa morskiego na wodach wspólnotowych bez względu na to pod jaką płyną banderą.

Jaka jest forma i wysokość wsparcia finansowego?

Wsparcie finansowe udzielane jest w formie **premi** za przeniesienie własności statku rybackiego do kraju trzeciego.

Wysokość premii za przeniesienie własności statku rybackiego do kraju trzeciego

Klasa statku według pojemności (w GT)	Euro
poniżej 10	(11 000/GT + 2 000) x 0,3
10 i poniżej 25	(5 000/GT + 62 000) x 0,3
25 i poniżej 100	(4 200/GT + 82 000) x 0,3
100 i poniżej 300	(2 700/GT + 232 000) x 0,3
300 i poniżej 500	(2 200/GT + 382 000) x 0,3
500 i więcej	(1 200/GT + 882 000) x 0,3

1. Tabela określa wysokość premii za przeniesienie własności do kraju trzeciego statku rybackiego w wieku od 10 do 15 lat.

2. Do ustalenia wysokości premii za przeniesienie własności do kraju trzeciego statku rybackiego w wieku powyżej 15 a poniżej 30 lat, stosuje się stawki określone w tabeli pomniejszone o 1,5% za każdy rok powyżej 15 lat.

Operacja 1.2.2. Zmiana przeznaczenia statku rybackiego

(Czas trwania operacji: lata 2004 – 2006)

Operacja ta umożliwia udzielenie premii właścicielowi statku rybackiego, który dobrowolnie zdecyduje się na zmianę przeznaczenia swojego statku na inne cele niż wykonywanie rybołówstwa morskiego, na działalność nieprzynoszącą zysków.

Jaka jest forma i wysokość wsparcia finansowego?

Wsparcie finansowe udzielane jest w formie **premi** za zmianę przeznaczenia statku rybackiego.

Wysokość premii za zmianę przeznaczenia statku rybackiego

Klasa statku według pojemności (w GT)	Euro
poniżej 10	11 000/GT + 2 000
10 i poniżej 25	5 000/GT + 62 000
25 i poniżej 100	4 200/GT + 82 000
100 i poniżej 300	2 700/GT + 232 000
300 i poniżej 500	2 200/GT + 382 000
500 i więcej	1 200/GT + 882 000

1. Tabela określa wysokość premii za zmianę przeznaczenia statku rybackiego w wieku od 10 do 15 lat.
2. Do ustalenia wysokości premii za zmianę przeznaczenia statku rybackiego w wieku powyżej 15 a poniżej 30 lat, stosuje się stawki określone w tabeli pomniejszone o 1,5% za każdy rok powyżej 15 lat.
3. Do ustalenia wysokości premii za zmianę przeznaczenia statku rybackiego w wieku co najmniej 30 lat, stosuje się stawki określone w tabeli pomniejszone o 22,5%.

Działanie 1.3.

WSPÓLNE PRZEDSIĘWZIĘCIA

(Czas trwania działania: rok 2004. Zasięg geograficzny: województwo zachodniopomorskie, pomorskie i warmińsko-mazurskie).

Dostosowanie potencjału połowowego polskiej floty rybackiej do stanu żywych zasobów morza może być realizowane poprzez wniesienie statku rybackiego do wspólnego przedsięwzięcia utworzonego z partnerami z krajów trzecich. Wspólne przedsięwzięcie musi zostać utworzone w kraju niebędącym członkiem Unii Europejskiej i nieubiegającym się o członkostwo. Utworzenie wspólnego przedsięwzięcia nie może naruszać międzynarodowych zasad eksploatacji i zarządzania zasobami rybackimi ani przepisów regulujących warunki pracy rybaków. Wycofany w ten sposób statek rybacki nie będzie mógł wykonywać rybołówstwa morskiego na wodach wspólnotowych bez względu na to pod jaką pływa banderą.

Kto może uzyskać wsparcie?

Właściciele statków rybackich o polskiej przynależności.

Jaka jest forma i wysokość wsparcia finansowego?

Wsparcie finansowe udzielane jest w formie **premi** za wniesienie własności statku rybackiego do wspólnego przedsiębiorstwa.

Wysokość premii za wniesienie własności statku rybackiego do wspólnego przedsiębiorstwa

Klasa statku według pojemności (w GT)	Euro
poniżej 10	(11 000/GT + 2 000) x 0,8
10 i poniżej 25	(5 000/GT + 62 000) x 0,8
25 i poniżej 100	(4 200/GT + 82 000) x 0,8
100 i poniżej 300	(2 700/GT + 232 000) x 0,8
300 i poniżej 500	(2 200/GT + 382 000) x 0,8
500 i więcej	(1 200/GT + 882 000) x 0,8

1. Tabela określa wysokość premii za utworzenie wspólnego przedsiębiorstwa w odniesieniu do statku rybackiego w wieku od 10 do 15 lat.

2. Do ustalenia wysokości premii za utworzenie wspólnego przedsiębiorstwa w odniesieniu do statku rybackiego w wieku powyżej 15 a poniżej 30 lat, stosuje się stawki określone w tabeli pomniejszone o 1,5% za każdy rok powyżej 15 lat.

Zasady wyboru projektów dla Priorytetu 1

Działanie	Zasady wyboru projektów
1.1. Złomowanie statków rybackich	<ul style="list-style-type: none"> • prowadzenie rybołówstwa na Morzu Bałtyckim • wiek statku rybackiego • okres posiadania statku rybackiego
1.2. Przeniesienie statków do krajów trzecich lub zmiana ich przeznaczenia	
1.3. Wspólne przedsięwzięcia	

Priorytet 2.

ODNOWA I MODERNIZACJA FLOTY RYBACKIEJ

Działanie	Operacja
2.1. Budowa nowych statków rybackich	2.1.1. Budowa statku rybackiego
2.2. Modernizacja istniejących statków rybackich	2.2.1. Modernizacja statku rybackiego
2.3. Wycofanie (bez pomocy publicznej) związane z odnową	2.3.1. Wycofanie statku rybackiego z eksploatacji

Działanie 2.1.

BUDOWA NOWYCH STATKÓW RYBACKICH

(Czas trwania działania: rok 2004. Zasięg geograficzny: województwo zachodniopomorskie, pomorskie i warmińsko-mazurskie).

Wsparcie finansowe na budowę nowego statku rybackiego będzie udzielane wyłącznie w przypadku jednoczesnego wycofania posiadanego statku rybackiego bez wsparcia publicznego. Statki w ramach tego działania muszą być budowane i wyposażone zgodnie z przepisami Unii Europejskiej.

Kto może uzyskać wsparcie?

Właściciele statków rybackich o polskiej przynależności.

Jaka jest forma i wysokość wsparcia finansowego?

Wsparcie finansowe polega na zwrocie **40%** kosztów kwalifikowalnych poniesionych przez beneficjenta na budowę statku rybackiego. Wysokość zwrotu poniesionych kosztów kwalifikowalnych nie może jednak przekroczyć:

Klasa statku według pojemności (w GT)	Euro	
poniżej 10	(11 000/GT+ 2 000)	x 2
10 i poniżej 25	(5 000/GT+ 62 000)	x 2
25 i poniżej 100	(4 200/GT + 82 000)	x 2
100 i poniżej 300	(2 700/GT + 232 000)	x 2
300 i poniżej 400	(2 200/GT + 382 000)	x 2

Działanie 2.2.

MODERNIZACJA ISTNIEJĄCYCH STATKÓW RYBACKICH

(Czas trwania działania: lata 2004 – 2006. Zasięg geograficzny: województwo zachodniopomorskie, pomorskie i warmińsko-mazurskie).

Kto może uzyskać wsparcie?

Właściciele statków rybackich o polskiej przynależności.

Jaka jest forma i wysokość wsparcia finansowego?

Wsparcie finansowe polega na zwrocie **40%** kosztów kwalifikowalnych poniesionych przez beneficjenta na modernizację statku rybackiego. Wysokość zwrotu poniesionych kosztów kwalifikowalnych nie może jednak przekroczyć:

Klasa statku według pojemności (w GT)	Euro
poniżej 10	11 000/GT + 2 000
10 i poniżej 25	5 000/GT + 62 000
25 i poniżej 100	4 200/GT + 82 000
100 i poniżej 300	2 700/GT + 232 000
300 i poniżej 500	2 200/GT + 382 000

500 i więcej	1 200/GT + 882 000
--------------	--------------------

Działanie 2.3.

WYCOFANIE (BEZ POMOCY PUBLICZNEJ) ZWIĄZANE Z ODNOWĄ

(Czas trwania działania: rok 2004. Zasięg geograficzny: województwo zachodniopomorskie, pomorskie i warmińsko-mazurskie).

Działanie służy wyłącznie celom statystycznym i stanowi uzupełnienie Działania 2.1.

Budowa nowych statków rybackich.

Kto może uzyskać wsparcie?

Właściciele statków rybackich o polskiej przynależności.

Jaka jest forma i wysokość wsparcia finansowego?

W ramach tego działania nie jest udzielana pomoc finansowa.

Zasady wyboru projektów dla Priorytetu 2

Działanie	Zasady wyboru projektów
2.1. Budowa nowych statków rybackich	<ul style="list-style-type: none"> • prowadzenie rybołówstwa na Morzu Bałtyckim • wiek statku rybackiego • okres posiadania statku rybackiego
2.2. Modernizacja istniejących statków rybackich	

Priorytet 3.

OCHRONA I ROZWÓJ ZASOBÓW WODNYCH, CHÓW I HODOWLA RYB, RYBACKIE URZĄDZENIA PORTOWE, PRZETWÓRSTWO I RYNEK RYBNY, RYBOŁÓWSTWO ŚRÓDLĄDOWE

Działanie	Operacja
3.1. Ochrona i rozwój zasobów wodnych	3.1.1. Ochrona i rozwój zasobów wodnych
3.2. Chów i hodowla ryb	3.2.1. Zwiększenie zdolności produkcyjnych w chowie i hodowli ryb
	3.2.2. Modernizacja istniejących obiektów chowu i hodowli

	ryb (bez zwiększenia ich zdolności produkcyjnych)
3.3. Rybacka infrastruktura portowa	3.3.1. Budowa urządzeń portowych lub rozbudowa istniejących urządzeń 3.3.2. Modernizacja istniejących urządzeń portowych bez zwiększenia zdolności przeładunkowych
3.4. Przetwórstwo i rynek rybny	3.4.1. Zwiększenie zdolności produkcyjnych (budowa zakładów przetwórczych lub inwestycje w istniejących zakładach przetwórczych) 3.4.2. Modernizacja istniejących zakładów przetwórczych bez zwiększenia zdolności produkcyjnych 3.4.3. Budowa obiektów hurtowej sprzedaży produktów rybnych 3.4.4. Modernizacja istniejących obiektów hurtowej sprzedaży produktów rybnych
3.5. Rybołówstwo śródlądowe	3.5.1. Budowa łodzi rybackiej 3.5.2. Modernizacja łodzi rybackiej 3.5.3. Inne środki wspomagające rybołówstwo śródlądowe

Działanie 3.1.

OCHRONA I ROZWÓJ ZASOBÓW WODNYCH

(Czas trwania działania: lata 2004 – 2006. Zasięg geograficzny: obszar całego kraju)

W ramach Działania wspierane będą następujące inwestycje:

- budowa albo odbudowa, rozbudowa, przebudowa lub montaż urządzenia lub zespołu urządzeń; umożliwiających wędrówkę ryb dwuśrodowiskowych,
- adaptacja, remont, wymiana, naprawa lub techniczne wyposażenie urządzenia lub zespołu urządzeń umożliwiających wędrówkę ryb dwuśrodowiskowych,
- budowa sztucznej rafy w polskich obszarach morskich.

Projekty te będą wdrażane, realizowane i monitorowane naukowo przez jednostki badawczo-rozwojowe, a rezultaty ich badań będą przekazane do Komisji Europejskiej.

Na podstawie naukowej analizy, do przywrócenia drożności wytypowane zostaną wody łączące w przeszłości miejsca tarła i żerowiska ryb dwuśrodowiskowych, których biologiczna ciągłość jest obecnie zakłócona w wyniku przegrodzenia nurtu lub zmiany stosunków wodnych. Projekty dotyczące przywrócenia dróg migracji ryb dwuśrodowiskowych wybierane będą do realizacji także na podstawie wojewódzkich programów ochrony zasobów wodnych.

Kto może uzyskać wsparcie?

- **inwestorzy**, którzy są posiadaczami urządzenia wodnego lub jego części, które uniemożliwia albo wpływa niekorzystnie na efektywność lub bezpieczeństwo wędrówki ryb dwuśrodowiskowych w publicznych śródlądowych wodach powierzchniowych płynących
- **zarząd województwa** – jeżeli projekt realizowany będzie w ramach określonego zadania i dotyczy urządzenia lub zespołu urządzeń umożliwiających wędrówkę ryb dwuśrodowiskowych, które nie znajdują się w posiadaniu samorządu województwa
- jednostki badawczo-rozwojowe, wyższe szkoły zawodowe kształcące w zakresie rybołówstwa morskiego, organizacje zrzeszające armatorów albo organizacje międzybranżowe, o których mowa w przepisach o organizacji rynku rybnego, dla projektów budowy sztucznej rafy w polskich obszarach morskich

Jaka jest forma i wysokość wsparcia finansowego?

Wsparcie finansowe udzielane jest w wysokości 100% kosztów kwalifikowalnych projektu.

Działanie 3.2.

CHÓW I HODOWLA RYB

(Czas trwania działania: lata 2004 – 2006. Zasięg geograficzny: obszar całego kraju)

Planuje się dostosowanie warunków prowadzenia chowu i hodowli ryb do wymagań weterynaryjnych oraz opracowanie i wdrożenie systemów poprawy jakości wód, a także wdrożenie nowych technik i technologii chowu i hodowli ryb z gatunków poszukiwanych na rynku.

Kto może uzyskać wsparcie?

Przedsiębiorcy oraz inne podmioty prowadzące działalność wytwórczą w rolnictwie w zakresie rybactwa śródlądowego.

Operacja 3.2.1. Zwiększenie zdolności produkcyjnych w chowie i hodowli ryb

Planuje się zwiększenie zdolności produkcyjnych obiektów akwakultury poprzez budowę nowych obiektów chowu i hodowli ryb lub odbudowę, rozbudowę, przebudowę istniejących obiektów, a także adaptacje, remonty, wymianę i

dodatkowe wyposażenie istniejących obiektów chowu i hodowli ryb w urządzenia techniczne, w celu poprawy jakości produktów akwakultury, podniesienia efektywności wykorzystania dostępnych zasobów wód oraz dostosowania sposobu i zakresu oddziaływania obiektów do stale rosnących wymogów ochrony środowiska. Planowane jest także wdrożenie do praktyki hodowlanej nowych technik i technologii chowu i hodowli ryb z gatunków poszukiwanych na rynku.

Jaka jest forma i wysokość wsparcia finansowego?

Wsparcie finansowe udzielane jest w wysokości **40%** kwalifikowalnych kosztów związanych z realizacją projektu, jednak w przypadku projektów wdrażających techniki mające na celu zmniejszenie negatywnego oddziaływanie obiektów akwakultury na środowisko, wsparcia finansowego udziela się w wysokości **70%** kosztów kwalifikowanych.

Operacja 3.2.2. Modernizacja istniejących obiektów chowu i hodowli ryb (bez zwiększenia ich zdolności produkcyjnych)

Planuje się poprawę weterynaryjnych warunków prowadzenia chowu i hodowli ryb lub innych organizmów wodnych oraz zmniejszenie negatywnego oddziaływania obiektów akwakultury na środowisko przez odbudowę, rozbudowę lub przebudowę istniejących obiektów chowu i hodowli ryb. Przewidywane są również adaptacje, remonty i wyposażenie istniejących obiektów chowu i hodowli ryb w techniczne urządzenia, w celu poprawy jakości i bezpieczeństwa produktów akwakultury, podniesienia efektywności wykorzystania dostępnych zasobów wody oraz dostosowania sposobu i zakresu oddziaływania tych obiektów do stale rosnących wymogów ochrony środowiska.

Jaka jest forma i wysokość wsparcia finansowego?

Wsparcie finansowe udzielane jest w wysokości **40%** kwalifikowalnych kosztów związanych z realizacją projektu, jednak w przypadku projektów wdrażających techniki mające na celu zmniejszenie negatywnego oddziaływania na środowisko, wsparcia finansowego udziela się w wysokości **70%** kosztów kwalifikowanych.

Działanie 3.3.

RYBACKA INFRASTRUKTURA PORTOWA

(Czas trwania działania: lata 2004 – 2006. Zasięg geograficzny: województwo zachodniopomorskie, pomorskie i warmińsko-mazurskie)

Najważniejsze aspekty tego działania to modernizacja lub wykonanie nowych pomieszczeń do wstępnego przygotowania surowca (np. sortowanie, klasyfikacja jakościowa), komór chłodniczych do przechowywania ryb świeżych, fabryk lodu, myjni skrzyń i innych stanowisk umożliwiających mycie przy pakowaniu, urządzeń wyładunkowych, magazynów narzędzi połowowych, zaplecza socjalnego dla rybaków oraz poprawa jakości wody do celów produkcyjnych.

Inwestycje mają obejmować także składowanie i utylizację odpadów oraz poprawę bezpieczeństwa żeglugi i warunków postoju w portach, jak również rozszerzenie sposobu wykorzystania portów rybackich. Zależnie od uwarunkowań regionalnych i wielkości portu mogą to być miejsca remontu statków lub transportu morskiego. Umożliwi to zintegrowanie różnych form działalności w porcie oraz poprawienie kondycji finansowej portów.

Kto może uzyskać wsparcie?

Właściciele, użytkownicy wieczyści, dzierżawcy gruntów oraz związanej z nimi infrastruktury portowej, które znajdują się w granicach portu lub przystani rybackiej oraz podmioty zarządzające portem lub przystanią rybacką.

Jaka jest forma i wysokość wsparcia finansowego?

Wsparcia finansowego udziela się w wysokości **40% kwalifikowalnych** kosztów projektu.

W przypadku projektów realizowanych bez udziału inwestorów prywatnych, pomocy finansowej udziela się w wysokości **100% kwalifikowalnych** kosztów projektu,

Operacja 3.3.1. Budowa urządzeń portowych lub rozbudowa istniejących urządzeń

W ramach operacji planuje się zbudowanie nowej infrastruktury rybackiej i sanitarnej, instalację urządzeń przeładunkowych, budowę magazynów do przechowywania ryb i osprzętu rybackiego. Najważniejsze aspekty tego działania to wykonanie nowych:

- pomieszczeń do wstępnego przygotowania surowca (np. sortowania, klasyfikacji jakościowej);

- komór chłodniczych do przechowywania ryb świeżych;
- fabryk lodu;
- myjni skrzyń i innych opakowań;
- urządzeń wyładunkowych;
- magazynów osprzętu rybackiego;
- pomieszczeń socjalnych dla rybaków;
- urządzeń poprawiających jakość wody do celów produkcyjnych.

Operacja 3.3.2. Modernizacja istniejących urządzeń portowych bez zwiększenia zdolności przeładunkowych

W ramach operacji planuje się uzupełnienie i modernizację istniejącej infrastruktury rybackiej i sanitarnej, instalację urządzeń przeładunkowych, modernizację magazynów do przechowywania ryb i osprzętu rybackiego, bez zwiększenia zdolności przeładunkowych.

Najważniejsze aspekty tej operacji to modernizacja pomieszczeń do wstępnego przygotowania surowca (np. sortowania, klasyfikacji jakościowej), komór chłodniczych do przechowywania ryb świeżych, fabryk lodu, myjni skrzyń i innych opakowań, urządzeń wyładunkowych, magazynów do przechowywania osprzętu rybackiego, zaplecza socjalnego dla rybaków oraz poprawa jakości wody do celów produkcyjnych.

Inwestycje mają obejmować również składowanie i utylizację odpadów oraz czynników zanieczyszczających zgodnie z obowiązującymi przepisami, a także poprawę bezpieczeństwa warunków postoju w portach.

Inwestycje nie powinny prowadzić do zwiększenia zdolności przeładunkowych.

Działanie 3.4.

PRZETWÓRSTWO I RYNEK RYBNY

(Czas trwania działania: lata 2004 – 2006; Zasięg geograficzny: obszar całego kraju)

W ramach działania mogą być realizowane następujące rodzaje inwestycji:

- zakup, budowa, rozbudowa lub modernizacja infrastruktury zakładów, maszyn, urządzeń i instalacji przetwórczych,
- budowa, rozbudowa lub modernizacja obiektów hurtowej sprzedaży ryb,

- modernizacja linii technologicznych, infrastruktury produkcyjnej oraz wprowadzenie nowych technologii służących poprawie jakości i atrakcyjności produktów rybnych oraz zwiększeniu asortymentu,
- budowa, rozbudowa oraz modernizacja zaplecza socjalnego w zakładach przetwórczych,
- zakup środków transportu specjalistycznego.

Pierwszeństwo będą miały projekty mające na celu zmniejszenie negatywnego oddziaływania zakładów przetwórczych na środowisko.

Kto może uzyskać wsparcie?

Osoby prawne i fizyczne prowadzące przetwórstwo rybne lub sprzedaż produktów rybnych

Jaka jest forma i wysokość wsparcia finansowego?

Wsparcie finansowe udzielane jest w wysokości **do 40 %** kwalifikowalnych kosztów projektu.

W przypadku projektów, które dotyczą:

- wspólnie używanych urządzeń zmniejszających negatywne oddziaływanie na środowisko;
- zastosowania technik mających na celu zmniejszenie negatywnego oddziaływania na środowisko,

wsparcia finansowego udziela się w wysokości **do 70 %** kwalifikowalnych kosztów projektu.

Operacja 3.4.1. Zwiększenie zdolności produkcyjnych (budowa zakładów przetwórczych lub inwestycje w istniejących zakładach przetwórczych)

W ramach operacji będą realizowane projekty mające na celu zwiększenie zdolności produkcyjnych zakładów przetwórczych. Projekty będą realizowane przez budowę nowych zakładów oraz inwestycje w istniejących zakładach.

Operacja 3.4.2. Modernizacja istniejących zakładów przetwórczych bez zwiększenia zdolności produkcyjnych

W ramach operacji będą realizowane projekty mające na celu poprawę warunków weterynaryjnych w zakładach przetwórczych. Konieczny jest wzrost konkurencyjności zakładów przetwórczych oraz wprowadzenie systemu pełnego

łańcucha chłodniczego od chwili połowu do chwili sprzedaży, który spowoduje poprawę jakości sprzedawanego surowca i przetworów rybnych.

Operacja 3.4.3. Budowa obiektów hurtowej sprzedaży produktów rybnych

W ramach operacji planowane jest zwiększenie powierzchni obiektów hurtowej sprzedaży produktów rybnych oraz stworzenie systemu zapewniającego zachowanie wysokiej jakości produktu rybołówstwa od chwili połowu do chwili sprzedaży. Usprawniony zostanie także marketing produktów rybnych. Realizacja operacji spowoduje poprawę funkcjonowania rynku rybnego.

Operacja 3.4.4. Modernizacja istniejących obiektów hurtowej sprzedaży produktów rybnych

W ramach operacji istnieje konieczność poprawy funkcjonowania rynku rybnego. W tym celu wspierani będą przedsiębiorcy zajmujący się hurtowym obrotem produktami rybnymi. Wprowadzenie systemu pełnego łańcucha chłodniczego od chwili połowu do chwili sprzedaży spowoduje poprawę jakości sprzedawanego surowca i przetworów rybnych. Usprawniony zostanie także marketing produktów rybnych.

Działanie 3.5.

RYBOŁÓWSTWO ŚRÓDLĄDOWE

(Czas trwania działania: lata 2004 – 2006, Zasięg geograficzny: obszar całego kraju)

W ramach realizacji tego działania możliwe jest uzyskanie środków na wymianę, modernizację, przebudowę lub zakup nowych łodzi rybackich, rybackich narzędzi i urządzeń połowowych oraz innego wyposażenia związanego z rybołówstwem śródlądowym, co poprawi bezpieczeństwo i warunki prowadzenia gospodarki rybackiej na śródlądowych wodach powierzchniowych.

Kto może uzyskać wsparcie?

Przedsiębiorcy oraz inne podmioty prowadzące działalność w zakresie rybołówstwa śródlądowego.

Jaka jest forma i wysokość wsparcia finansowego?

Wsparcie finansowe udzielane jest w wysokości **do 40 %** kwalifikowalnych kosztów projektu.

Pomoc finansowa przysługuje, jeżeli wartość netto projektu przekracza **5 000 zł**.

Operacja 3.5.1. Budowa łodzi rybackiej

Planowane są działania polegające na budowie i wyposażeniu w niezbędne narzędzia i urządzenia nowych łodzi rybackich spełniających wymagania weterynaryjne oraz w zakresie ochrony środowiska i warunków bezpieczeństwa i higieny pracy w rybactwie śródlądowym.

Przez budowę łodzi rybackiej należy rozumieć budowę albo zakup nowego urządzenia pływającego z napędem lub bez napędu mechanicznego, które służy do połowu ryb w śródlądowych wodach powierzchniowych lub przewożenia ryb lub narzędzi i urządzeń rybackich i jest wyposażone w narzędzia i urządzenia rybackie niezbędne do wykonywania rybołówstwa śródlądowego.

Operacja 3.5.2. Modernizacja łodzi rybackiej

W ramach operacji planowana jest modernizacja łodzi rybackich polegająca na ich adaptacji, przebudowie lub wyposażeniu w narzędzia i urządzenia związane z wykonywaniem rybołówstwa śródlądowego w celu dostosowania łodzi rybackich do wymagań weterynaryjnych i w zakresie ochrony środowiska oraz w celu zapewnienia odpowiednich warunków bezpieczeństwa i higieny pracy w rybactwie śródlądowym.

Przez modernizację łodzi rybackiej należy rozumieć adaptację, przebudowę lub wyposażenie urządzenia pływającego z napędem lub bez napędu mechanicznego, które służy do połowu ryb w śródlądowych wodach powierzchniowych lub przewożenia ryb lub narzędzi i urządzeń rybackich.

Modernizacja łodzi rybackiej nie obejmuje wymiany rybackich narzędzi i urządzeń połowowych.

Operacja 3.5.3. Inne środki wspomagające rybołówstwo śródlądowe

W ramach operacji planowana jest budowa nowych oraz modernizacja, odbudowa, rozbudowa, przebudowa i adaptacja istniejących budowli lub innych stałych urządzeń bezpośrednio związanych z wykonywaniem rybactwa śródlądowego, która ma na celu poprawę warunków prowadzenia gospodarki rybackiej w śródlądowych wodach powierzchniowych oraz poprawę jakości i bezpieczeństwa produktów rybołówstwa

śródlądowego. W tym samym celu planowana jest również wymiana, remont lub zakup narzędzi i urządzeń związanych bezpośrednio z wykonywaniem rybołówstwa śródlądowego, z wyłączeniem narzędzi i urządzeń połowowych.

Zasady wyboru projektów dla Priorytetu 3

Działanie	Zasady wyboru projektów
3.1 Ochrona i rozwój zasobów wodnych	kolejność składania wniosków
3.2 Chów i hodowla ryb	kolejność składania wniosków
3.3 Rybacka infrastruktura portowa	<ul style="list-style-type: none"> • znaczenie regionalne lub historyczne portu lub przystani • wiek infrastruktury portowej
3.4 Przetwórstwo i rynek rybny	<ul style="list-style-type: none"> • lokalizacja wnioskodawcy – pierwszeństwo będą miały zakłady przetwórstwa produktów rybnych znajdujące się w miejscowościach o liczbie mieszkańców poniżej 5 tys. lub na obszarach, na których stopa bezrobocia przekroczyła przeciętną stopę bezrobocia w kraju • wprowadzenie technologii mających na celu zmniejszenie zużycia mediów w procesie produkcji (energii elektrycznej, gazu, wody, itp.) • zastosowanie technik mających na celu zmniejszenie negatywnego oddziaływania na środowisko
3.5 Rybołówstwo śródlądowe	kolejność składania wniosków

Priorytet 4.

INNE DZIAŁANIA

Działanie	Operacja
4.1. Rybołówstwo przybrzeżne	4.1.1. Premia za podejmowanie zintegrowanych projektów wspólnych
4.2. Działania społeczno-ekonomiczne	4.2.1. Trwałe zaprzestanie wykonywania zawodu przez rybaka 4.2.2. Utrata miejsca pracy na statku rybackim 4.2.3. Przekwalifikowanie zawodowe rybaków lub podjęcie przez nich okołorybackiej działalności gospodarczej 4.2.4. Nabycie własności statku rybackiego

4.3. Znajdowanie oraz promowanie nowych rynków zbytu na produkty rybne	4.3.1. Kampanie promocyjne produktów rybnych 4.3.2. Udział w targach handlowych 4.3.3. Badania rynku rybnego 4.3.4. Doradztwo w zakresie sprzedaży i marketingu produktów rybnych 4.3.5. Certyfikowanie i znakowanie produktów rybnych
4.4. Działania organizacji obrotu rynkowego	4.4.1. Zakładanie organizacji producentów rybnych 4.4.2. Działalność organizacji producentów rybnych w celu poprawy jakości 4.4.3. Inne operacje wśród uczestników obrotu rynkowego
4.5. Czasowe zawieszenie działalności i inne rekompensaty finansowe	4.5.1. Okresowe zawieszenie działalności w przypadku nadzwyczajnych okoliczności 4.5.2. Okresowe zaprzestanie działalności w związku z nieodnowieniem albo zawieszeniem porozumienia rybołówczego 4.5.3. Okresowe zawieszenie działalności w celu umożliwienia odnowy zasobów 4.5.4. Rekompensaty finansowe w przypadku wprowadzenia ograniczeń technicznych
4.6. Działania innowacyjne i inne	4.6.1. Projekty pilotażowe i prezentacje

Działanie 4.1

RYBOŁÓWSTWO PRZYBRZEŻNE

(Czas trwania działania: lata 2004-2006. Zasięg geograficzny: województwo zachodniopomorskie, pomorskie i warmińsko-mazurskie).

W pierwszym rzędzie podjęte będą działania, które doprowadzą do poprawy stanu rybołówstwa przybrzeżnego w celu utworzenia zintegrowanych projektów wspólnych przez rodziny rybackie lub grupy właścicieli statków rybackich. Pomoc zostanie udzielona szczególnie na realizację tych projektów, które mają na celu poprawę warunków pracy (wyciągi elektryczne, wyposażenie łodzi rybackich w sprzęt radiolokacyjny), innowacje technologiczne (m.in. bardziej selektywne techniki połowowe) oraz organizację łańcucha produkcji, przetwórstwa i wprowadzania na rynek (zwiększenie wartości dodanej produktów rybnych).

Projekty mogą być uznane za zintegrowane, jeżeli mają na celu:

- zapewnienie bezpieczeństwa na pokładzie oraz poprawę warunków sanitarnych i warunków pracy,

- innowacje technologiczne (bardziej selektywne techniki połowowe) niezwiększające wielkości nakładu połowowego i zdolności połowowych,
- organizację łańcucha produkcji, przetwórstwa i wprowadzania na rynek (promocja i wartość dodana produktów rybnych),
- kształcenie zawodowe lub szkolenia.

Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa określi sposób podziału środków między beneficjentów stosownie do skali projektu i finansowego zaangażowania każdego z nich.

Kto może uzyskać wsparcie?

Grupy właścicieli statków i rodziny rybackie prowadzące rybołówstwo.

Jaka jest forma i wysokość wsparcia finansowego?

Wsparcia finansowego udziela się w postaci **premii**, w wysokości do 100 % kwalifikowalnych kosztów projektu. Wsparcie to dzielone jest między beneficjentów w zależności od ich zaangażowania i wkładu finansowego zgodnie z umową zawartą pomiędzy beneficjentami a instytucją wdrażającą.

Wysokość premii nie może przekraczać **150 000 euro** za zintegrowany projekt.

Działanie 4.2.

DZIAŁANIA SPOŁECZNO - EKONOMICZNE

(Czas trwania działania: lata 2004-2006. Zasięg geograficzny: województwo zachodniopomorskie, pomorskie i warmińsko-mazurskie).

Działanie obejmuje współfinansowanie o charakterze zbliżonym do wcześniejszych emerytur oraz pomoc młodym rybakom. Wsparcie obejmuje również przyznanie indywidualnych świadczeń rybakom na przekwalifikowanie zawodowe.

Działanie to umożliwi przyznanie indywidualnych, jednorazowych świadczeń dla tych rybaków, którzy utracili pracę w związku z tym, że statek, na którym byli zatrudnieni, poddany został złomowaniu lub innemu trwałemu wycofaniu w ramach Priorytetu 1.

Kto może uzyskać wsparcie?

Rybacy, którzy utracą miejsca pracy w wyniku trwałego wycofania statku rybackiego.

Operacja 4.2.1. Trwałe zaprzestanie wykonywania zawodu przez rybaka

W ramach tej operacji przewiduje się współfinansowanie świadczeń dla rybaków w wieku co najmniej 55 lat, którzy utracili pracę w wyniku wycofania statku rybackiego i którzy pracowali w zawodzie rybaka na statku rybackim przez okres co najmniej 10 lat.

Jaka jest forma i wysokość wsparcia finansowego?

Wsparcie finansowe w ramach tej operacji polega na przyznawaniu comiesięcznych świadczeń rybakom w wieku co najmniej 55 lat, do czasu osiągnięcia wieku emerytalnego. Wysokość wsparcia finansowego wynosi miesięcznie:

Okres pracy w zawodzie rybaka	Euro
do 10 lat	178
poniżej 15 lat	213
poniżej 20 lat	249
poniżej 25 lat	284
poniżej 30 lat	320

Operacja 4.2.2. Utrata miejsca pracy na statku rybackim

W ramach tej operacji przewiduje się udzielanie indywidualnych, jednorazowych premii za utratę miejsca pracy na statku rybackim w wyniku jego trwałego wycofania.

Jaka jest forma i wysokość wsparcia finansowego? Wysokość premii w związku z utratą miejsca pracy na statku rybackim w wyniku jego trwałego wycofania wynosi 10 000 euro.

Operacja 4.2.3. Przekwalifikowanie zawodowe rybaków lub podjęcie przez nich okołorybackiej działalności gospodarczej

W ramach tej operacji wsparcie finansowe będzie udzielane na przekwalifikowanie zawodowe rybaków lub na podjęcie działalności gospodarczej poza rybołówstwem morskim.

Przez przekwalifikowanie zawodowe rozumie się ukończenie szkolenia zawodowego lub uzyskanie wykształcenia uprawniającego do wykonywania zawodu innego niż zawód rybaka.

Przez okołorybacką działalność gospodarczą rozumie się działalność gospodarczą w zakresie:

- przetwórstwa produktów rybnych,

- budowy lub naprawy narzędzi połowowych i osprzętu rybackiego,
- usług stoczniowych i remontowych,
- obsługi technicznej statków rybackich,
- usług portowych.

Jaka jest forma i wysokość wsparcia finansowego?

Wsparcia finansowego na realizację projektu przekwalifikowania zawodowego udziela się rybakowi w wysokości **do 50 000 euro**.

Wsparcia finansowego na realizację projektu podjęcia okołorybackiej działalności gospodarczej udziela się rybakowi w wysokości **do 20 000 euro**.

Operacja 4.2.4. Nabycie własności statku rybackiego

W ramach tej operacji przewiduje się współfinansowanie zakupu (po raz pierwszy) statku rybackiego przez młodych rybaków, którzy nie ukończyli **35 roku życia**, pracowali w zawodzie rybaka przez okres co najmniej **5 lat** lub mają wykształcenie w zakresie rybołówstwa morskiego

Jaka jest forma i wysokość wsparcia finansowego?

Wsparcia finansowego udziela się w wysokości **10 %** ceny statku rybackiego, nie więcej jednak niż **50 000 euro**.

Działanie 4.3.

ZNAJDOWANIE ORAZ PROMOWANIE NOWYCH RYNKÓW ZBYTU NA PRODUKTY RYBNE

(Czas trwania działania: lata 2004-2006, Zasięg geograficzny: Unia Europejska)

Wsparcie finansowe w ramach działania zostanie udzielone w szczególności na:

- operacje związane z certyfikacją jakości, znakowaniem produktów, racjonalizacją nazw produktów i standaryzacją produktów,
- kampanie promocyjne łącznie z tymi, które związane są z poprawą jakości produktów rybnych,
- badania rynku i badania reakcji konsumenckich,
- organizowanie i uczestnictwo w targach handlowych i wystawach,
- organizowanie wizyt naukowych i handlowych,

- badania i sondaże marketingowe łącznie z badaniami dotyczącymi możliwości wprowadzania produktów pochodzących z Unii Europejskiej na rynek państw trzecich,
- kampanie mające na celu poprawę warunków obrotu rynkowego,
- porady i pomoc w zakresie sprzedaży, usług dla hurtowników, detalistów i organizacji producentów.

Kto może uzyskać wsparcie?

Przedsiębiorstwa i podmioty sektora rybnego, jednostki naukowe, dydaktyczne.

Jaka jest forma i wysokość wsparcia finansowego?

Wsparcia finansowego udziela się w wysokości **40% kwalifikowalnych** kosztów projektu.

W przypadku projektów realizowanych bez udziału inwestorów prywatnych, pomocy finansowej udziela się w wysokości **100% kwalifikowalnych** kosztów projektu,

Operacja 4.3.1 Kampanie promocyjne produktów rybnych

W ramach operacji planowane jest opracowanie i przeprowadzanie kampanii promujących ryby i produkty rybne na podstawie wyników badań rynkowych oraz wyników badań reakcji konsumenckich. Wsparcie finansowe jest udzielane w szczególności na projekty:

- mające na celu sprzedaż nadwyżek produktów rybnych znajdujących się na rynku rybnym lub gatunków niedostatecznie eksploatowanych,
- przygotowane przez uznane organizacje producentów rybnych,
- przygotowane i prowadzone wspólnie przez co najmniej dwie uznane organizacje producentów rybnych, uznane związki organizacji producentów ryb, uznane organizacje międzybranżowe lub organizacje społeczno-zawodowe rybaków,
- przyczyniające się do poprawy jakości lub atrakcyjności produktów rybnych,
- promujące produkty rybne pochodzące z chowu, hodowli lub połowów prowadzonych metodami przyjaznymi dla środowiska.

Operacja 4.3.2. Udział w targach handlowych

W ramach operacji planowane jest udzielanie pomocy finansowej na organizację targów, wystaw branżowych oraz imprez lokalnych związanych tematycznie z sektorem rybackim oraz na pokrycie kosztów poniesionych w związku z uczestnictwem w wyżej wymienionych przedsięwzięciach. Wsparcie finansowe jest udzielane w szczególności na projekty:

- przygotowane i prowadzone wspólnie przez co najmniej dwie uznane organizacje producentów rybnych, uznane związki organizacji producentów rybnych, uznane organizacje międzybranżowe lub organizacje społeczno-zawodowe rybaków,
- przyczyniające się do poprawy jakości lub atrakcyjności produktów rybnych,
- promujące produkty rybne pochodzące z chowu, hodowli lub połowów prowadzonych metodami przyjaznymi dla środowiska,
- mające na celu sprzedaż nadwyżek produktów rybnych znajdujących się na rynku rybnym lub gatunków niedostatecznie eksploatowanych,
- przygotowane przez uznane organizacje producentów rybnych.

Operacja 4.3.3. Badania rynku rybnego

W ramach operacji planowane jest przeprowadzanie badań rynkowych oraz badań reakcji konsumenckich, których wyniki będą wykorzystywane przy przeprowadzaniu działań promujących ryby i produkty rybne. Wsparcie finansowe jest udzielane w szczególności na projekty:

- przygotowane i prowadzone wspólnie przez co najmniej dwie uznane organizacje producentów rybnych, uznane związki organizacji producentów rybnych, uznane organizacje międzybranżowe lub organizacje społeczno-zawodowe rybaków,
- przyczyniające się do poprawy jakości lub atrakcyjności produktów rybnych,
- promujące produkty rybne pochodzące z chowu, hodowli lub połowów prowadzonych metodami przyjaznymi dla środowiska,
- mające na celu sprzedaż nadwyżek produktów rybnych znajdujących się na rynku rybnym lub gatunków niedostatecznie eksploatowanych,
- przygotowane przez uznane organizacje producentów rybnych.

Operacja 4.3.4. Doradztwo w zakresie sprzedaży i marketingu produktów rybnych

Na podstawie wyników badań rynkowych oraz wyników badań preferencji konsumentów przewidziane są szkolenia z zakresu wdrażania nowoczesnych technik

prezentacji produktów rybnych w sprzedaży hurtowej i detalicznej oraz poprawy jakości usług. Wsparcie finansowe jest udzielane jest w szczególności na projekty:

- przygotowane i prowadzone wspólnie przez co najmniej dwie uznane organizacje producentów rybnych, uznane związki organizacji producentów rybnych, uznane organizacje międzybranżowe lub organizacje społeczno-zawodowe rybaków,
- przyczyniające się do poprawy jakości lub atrakcyjności produktów rybnych,
- promujące produkty rybne pochodzące z chowu, hodowli lub połowów prowadzonych metodami przyjaznymi dla środowiska,
- mające na celu sprzedaż nadwyżek produktów rybnych znajdujących się na rynku rybnym lub gatunków niedostatecznie eksploatowanych,
- przygotowane przez uznane organizacje producentów rybnych.

Operacja 4.3.5. Certyfikowanie i znakowanie produktów rybnych

W ramach operacji przewidziana jest pomoc we wdrażaniu systemów związanych z certyfikacją jakości, znakowaniem produktów, racjonalizacją nazw produktów i ich standaryzacją przez producentów i sprzedawców produktów rybnych. Wsparcie finansowe jest udzielane jest w szczególności na projekty:

- przygotowane i prowadzone wspólnie przez co najmniej dwie uznane organizacje producentów rybnych, uznane związki organizacji producentów rybnych, uznane organizacje międzybranżowe lub organizacje społeczno-zawodowe rybaków,
- przyczyniające się do poprawy jakości lub atrakcyjności produktów rybnych,
- promujące produkty rybne pochodzące z chowu, hodowli lub połowów prowadzonych metodami przyjaznymi dla środowiska,
- mające na celu sprzedaż nadwyżek produktów rybnych znajdujących się na rynku rybnym lub gatunków niedostatecznie eksploatowanych,
- przygotowane przez uznane organizacje producentów rybnych.

Działanie 4.4.

DZIAŁANIA ORGANIZACJI OBROTU RYNKOWEGO

(Czas trwania działania: lata 2004-2006. Zasięg geograficzny – w zależności od operacji)

Organizacje producentów rybnych otrzymają wsparcie na prowadzenie działalności zgodnej ze statutem i ustawą z dnia 22 stycznia 2004 r. *o organizacji rynku rybnego i pomocy finansowej w gospodarce rybnej* (Dz. U. Nr 34, poz. 291 i Nr 96, poz. 959).

Wsparcie finansowe dla organizacji producentów rybnych obejmować będzie działania związane z utworzeniem i funkcjonowaniem tych organizacji oraz wdrożeniem przez nie planów poprawy jakości produktów rybnych. Wsparcie finansowe będzie udzielana również pozostałym uczestnikom rynku produktów rybnych w Rzeczypospolitej Polskiej w celu poprawy jakości wprowadzanych na rynek produktów rybnych.

Kto może uzyskać wsparcie?

Uznane organizacje producentów rybnych, uznane związki organizacji producentów rybnych oraz uczestnicy obrotu rynkowego.

Operacja 4.4.1. Zakładanie organizacji producentów rybnych

(Zasięg geograficzny: obszar całego kraju)

Dzięki wsparciu finansowemu na utworzenie i funkcjonowanie organizacji producentów rybnych, możliwe będzie zorganizowanie sprawnego i stabilnego systemu sprzedaży produktów rybnych. Polskie produkty rybne wymagają promocji, aby wzmocnić swą pozycję na rynku polskim, jak i móc konkurować na rynkach Unii Europejskiej.

Jaka jest forma i wysokość wsparcia finansowego?

Wysokość wsparcia finansowego przewidzianego dla organizacji producentów rybnych w pierwszym, drugim i trzecim roku działalności nie może przekraczać odpowiednio:

- **3%, 2% oraz 1%** wartości produktów rybnych sprzedawanych na rynku przez organizację producentów rybnych;
- **60%, 40% oraz 20%** poniesionych kosztów administracyjnych.

Przyznane wsparcie finansowe zostanie wypłacone beneficjentom w roku następującym po roku, na który wsparcie finansowe zostało przyznane, nie później jednak niż do dnia 31 grudnia 2008 r.

Operacja 4.4.2. Działalność organizacji producentów rybnych w celu poprawy jakości

(Zasięg geograficzny: Unia Europejska)

Dzięki wsparciu finansowemu na funkcjonowanie uznanych organizacji producentów rybnych możliwe będzie zorganizowanie sprawnego i stabilnego systemu sprzedaży

produktów rybnych. Polskie produkty rybne wymagają promocji, aby wzmocnić swą pozycję na rynku polskim i aby móc konkurować na rynku Unii Europejskiej. Organizacje producentów rybnych otrzymają wsparcie na działania, które doprowadzą do poprawy jakości produktów rybnych.

Jaka jest forma i wysokość wsparcia finansowego?

Wysokość wsparcia finansowego przewidzianego dla organizacji producentów rybnych w pierwszym, drugim i trzecim roku nie może przekraczać odpowiednio **60%, 50% oraz 40%** kwalifikowalnych kosztów projektu.

Przyznane wsparcie finansowe zostanie wypłacone beneficjentom w roku następującym po roku, na który pomoc została przyznana, nie później niż do dnia 31 grudnia 2008 r.

Operacja 4.4.3. Inne operacje wśród uczestników obrotu rynkowego

(Zasięg geograficzny: obszar całego kraju)

Wsparcie finansowe na realizację projektu polega na refinansowaniu kwalifikowalnych kosztów związanych z wprowadzeniem w życie krótkoterminowych działań w ramach wspólnego interesu, w szerszym zakresie niż operacje zazwyczaj podejmowane w ramach organizacji producentów w celu realizacji Wspólnej Polityki Rybackiej.

Wsparcie finansowe w ramach operacji udzielane jest na projekty związane z:

- zarządzaniem i kontrolą warunków dostępu do określonych stref połowowych oraz zarządzaniem kwotami połowowymi,
- zarządzaniem nakładem połowowym,
- promowaniem sprzętu lub metod uznanych za bardziej selektywne,
- promowaniem środków technicznych w celu zachowania żywych zasobów morza,
- promowaniem środków poprawiających warunki pracy oraz warunki sanitarne w odniesieniu do produktów na pokładzie oraz produktów wyładowanych,
- powstaniem wspólnych urządzeń w zakresie akwakultury, restrukturyzacji lub ulepszania miejsc prowadzenia akwakultury, wspólnego oczyszczania ścieków z akwakultury,
- likwidacją patologicznych zagrożeń w hodowli ryb lub likwidacją pasożytów na obszarach połowowych lub w ekosystemach przybrzeżnych,

- zbieraniem podstawowych danych lub przygotowaniem modeli środowiskowego zarządzania dla rybołówstwa i akwakultury mając na względzie sporządzenie zintegrowanych planów zarządzania obszarami przybrzeżnymi,
- organizowaniem handlu elektronicznego i innych technologii informatycznych w celu upowszechniania informacji technicznych i handlowych,
- tworzeniem inkubatorów biznesu w sektorze lub ośrodków gromadzenia produktów rybnych i akwakultury,
- szkoleniami, w szczególności w zakresie jakości, i organizowaniem przepływu know-how na pokładach statków oraz na lądzie;
- projektowaniem i zastosowaniem systemów poprawy i kontroli jakości, ustalania pochodzenia, warunków zdrowotnych, instrumentów statystycznych i wpływu na środowisko,
- tworzeniem wartości dodanej produktów (m.in. przez eksperymentowanie, innowacje, dodanie wartości produktom ubocznym oraz produktom równoległym),
- poprawą stanu wiedzy i przejrzystości w zakresie produkcji i rynku rybnego.

Jaka jest forma i wysokość wsparcia finansowego?

Wsparcia finansowego udziela się w wysokości 100% kosztów kwalifikowalnych projektu,

Działanie 4.5.

CZASOWE ZAWIESZENIE DZIAŁALNOŚCI I INNE REKOMPENSATY FINANSOWE

(Czas trwania działania: lata 2004-2006. Zasięg geograficzny: województwo zachodniopomorskie, pomorskie i warmińsko-mazurskie)

Program umożliwia wsparcie finansowe w postaci rekompensat w przypadku wystąpienia nieprzewidzianych okoliczności uniemożliwiających wykonywanie rybołówstwa. Przyznanie rekompensat nastąpi w przypadku zaistnienia następujących czynników uniemożliwiających wykonywanie rybołówstwa:

- nieprzewidzianych okoliczności, w szczególności spowodowanych przez czynniki biologiczne,
- nieodnowienia porozumienia rybołowczego lub jego zawieszenia dla floty rybackiej operującej na jego podstawie,

- podjęcia przez Komisję Europejską decyzji o zastosowaniu nadzwyczajnych środków w celu ochrony i odnowy zasobów rybackich.

Możliwe jest także uzyskanie rekompensat w przypadku nałożenia przez Komisję Europejską ograniczeń technicznych dla stosowanych technik połowu, jak i wykorzystywanego sprzętu.

Kto może uzyskać wsparcie?

Rybacy lub właściciele statków rybackich o polskiej przynależności.

Jaka jest forma i wysokość wsparcia finansowego?

Wsparcia finansowego udziela się w wysokości 100% kwalifikowalnych kosztów projektu.

Operacja 4.5.1. Okresowe zawieszenie działalności w przypadku nadzwyczajnych okoliczności

Operacja przewiduje przyznanie pomocy finansowej w związku z okresowym zawieszeniem działalności w przypadku nadzwyczajnych okoliczności, w szczególności spowodowanych przez czynniki biologiczne. Rekompensaty nie mogą zostać przyznane na okres dłuższy niż 3 miesiące lub 6 miesięcy w okresie realizacji Programu i wymaga zgody Komisji Europejskiej.

Operacja 4.5.2. Okresowe zaprzestanie działalności w związku z nieodnowieniem albo zawieszeniem porozumienia rybołówczego

W przypadku nieodnowienia porozumienia rybołówczego albo jego zawieszenia dla floty rybackiej zależnej od tego porozumienia, przyznane zostaną rekompensaty finansowe na okres nie dłuższy niż 6 miesięcy. Pomoc może zostać przedłużona na okres kolejnych 6 miesięcy pod warunkiem, że dla tej floty rybackiej został wprowadzony plan konwersji zatwierdzony przez Unię Europejską.

Operacja 4.5.3. Okresowe zawieszenie działalności w celu umożliwienia odnowy zasobów

W przypadku nałożenia nadzwyczajnych środków przez Komisję Europejską lub przyjęcia w drodze decyzji „planów odnowy stad”, mających na celu umożliwienie regeneracji zasobów rybackich, zostaną przyznane rekompensaty finansowe dla właścicieli, armatorów i rybaków niemogących wykonywać rybołówstwa. Rekompensaty mogą zostać przyznane na okres nie dłuższy niż 12 miesięcy. Okres przyznania rekompensat może zostać przedłużony na kolejny rok.

Operacja 4.5.4. Rekompensaty finansowe w przypadku wprowadzenia ograniczeń technicznych

Państwa członkowskie mogą przyznać rekompensaty rybakom i właścicielom statków w przypadku, gdy w drodze decyzji zostały nałożone ograniczenia techniczne na stosowanie określonego sprzętu lub metod (technik) połowowych. Rekompensaty przyznawane są na pokrycie kosztów technicznego dostosowania i nie mogą być wypłacane przez okres dłuższy niż 6 miesięcy.

Działanie 4.6.

DZIAŁANIA INNOWACYJNE I INNE

(Czas trwania działania: lata 2004-2006. Zasięg geograficzny: obszar całego kraju).

Działanie obejmować będzie studia, projekty pilotażowe i prezentacje mające na celu wprowadzenie technik innowacyjnych w sektorze rybołówstwa, a także wprowadzenie nowoczesnych metod monitoringu środowiska.

Operacja 4.6.1. Projekty pilotażowe i prezentacje

Projekty realizowane w ramach operacji będą obejmować studia, projekty pilotażowe i prezentacje realizowane w celu:

- wdrożenia innowacyjnych metod zmierzających do ochrony rybostanu,
- wprowadzenia przyjaznych dla środowiska i efektywnych ekonomicznie technik i technologii pozyskiwania surowca i przetwarzania produktów pochodzenia morskiego,
- poprawy systemu zarządzania zintegrowaną strefą brzegową.

Projekt pilotażowy oznacza projekt wykonywany przez podmiot gospodarczy, stowarzyszenia, inne organizacje społeczne i zawodowe oraz fundacje, których celem statutowym jest działanie na rzecz rozwoju rybołówstwa morskiego lub rybactwa śródlądowego, jednostki badawczo-rozwojowe, szkoły wyższe i wyższe szkoły zawodowe kształcące na kierunku rybołówstwo morskie lub rybactwo śródlądowe, lub inny podmiot kompetentny w zakresie testowania, w warunkach zbliżonych do faktycznych warunków w danej gałęzi gospodarki, technicznej niezawodności lub finansowej trwałości innowacyjnej technologii, mając na względzie osiągnięcie oraz upowszechnienie wiedzy technicznej lub finansowej na temat testowanej technologii. W celu osiągnięcia znaczących rezultatów projekty pilotażowe będą zawsze obejmować naukowe monitorowanie o wystarczającej intensywności i okresie trwania; muszą być objęte naukowym raportowaniem, przekazywanym do instytucji zarządzającej (Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi), które bezzwłocznie prześlą takie raporty do wiadomości Komisji Europejskiej.

Kto może uzyskać wsparcie?

Podmioty bezpośrednio związane z sektorem rybackim:

- podmioty prowadzące działalność polegająca na chowie, hodowli, połowie, wprowadzaniu na rynek, obrocie lub przetwarzaniu produktów rybnych,
- stowarzyszenia, inne organizacje społeczne i zawodowe oraz fundacje, których celem statutowym jest działanie na rzecz rozwoju rybołówstwa morskiego lub rybactwa śródlądowego,
- jednostki badawczo-rozwojowe,
- szkoły wyższe i wyższe szkoły zawodowe kształcące na kierunku rybołówstwo morskie lub rybactwo śródlądowe,
- szkoły ponadgimnazjalne o profilu rybołówstwo morskie lub rybactwo śródlądowe.

Jaka jest forma i wysokość wsparcia finansowego?

Wsparcia finansowego udziela się w wysokości od 80 % do 100% kwalifikowalnych kosztów projektu.

Zasady wyboru projektów dla Priorytetu 4

Działanie	Zasady wyboru projektów
4.1 Rybołówstwo przybrzeżne	kolejność składania wniosków
4.2 Działania społeczno-ekonomiczne	kolejność składania wniosków
4.3 Znajdowanie oraz promowanie nowych rynków zbytu na produkty	<ul style="list-style-type: none"> • projekty mające na celu sprzedaż nadwyżek produktów rybnych lub gatunków niedostatecznie eksploatowanych

rybne	<ul style="list-style-type: none"> • projekty przygotowane przez uznane organizacje producentów rybnych • projekty przygotowane i prowadzone wspólnie przez co najmniej 2 uznane organizacje producentów rybnych, uznane związki organizacji producentów rybnych, uznane organizacje międzybranżowe lub organizacje społeczno-zawodowe rybaków • projekty przyczyniające się do poprawy jakości i atrakcyjności produktów rybnych • projekty promujące produkty rybne pochodzące z chowu, hodowli lub połowów prowadzonych metodami przyjaznymi dla środowiska
4.4 Działania organizacji obrotu rynkowego	kolejność składania wniosków
4.5 Czasowe zawieszenie działalności i inne rekompensaty finansowe	Opis wyboru projektów i zasady wyboru zostaną określone w porozumieniu z Komisją Europejską przy szczególnym uwzględnieniu skali zależności floty od danego porozumienia rybołówczego, którego zawieszenie uniemożliwia wykonywanie rybołówstwa
4.6 działania innowacyjne i inne	Kolejność składania wniosków

Szczegółowe warunki i tryb udzielania pomocy finansowej w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego Rybołówstwo i przetwórstwo ryb 2004-2006 określa Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 14 września 2004 roku *w sprawie warunków i trybu udzielania pomocy finansowej w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego „Rybołówstwo i przetwórstwo ryb”*

Szczegółowe informacje odnośnie zasad i warunków udzielania wsparcia finansowego w ramach działań objętych Sektorowym Programem Operacyjnym *Rybołówstwo i Przetwórstwo ryb 2004-2006*, można uzyskać
- w Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa - Biuro do spraw Rybactwa, ul. Żelazna 59, 00-848 Warszawa, tel. (0-22)318-46-70, fax. (022) 318-53-59.

- Infolinii, tel. 0800-38-00-84

- E-mail: info@arimr.gov.pl

- na stronach internetowych: www.arimr.gov.pl , www.minrol.gov.pl ,
www.quicksilver.pl/fifg

Formularze wniosków o dofinansowanie realizacji wraz z formularzem planu przedsięwzięcia uzyskać można nieodpłatnie w Oddziałach Regionalnych Agencji oraz na stronie internetowej www.arimr.gov.pl.